

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Srpanj/Juli 1985.

Broj 7 (63)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGORT FRANKFURT AM MAIN

IZUZETNA CIJENA/PREIS 2,- DM
LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Mladi su dušom i srcem uz svoju Crkvu

2000 mladih sudionika na XIV. susretu oduševilo športom, biblijskim znanjem, pobožnošću, glazbom i pjesmom.

Die kroatische Jugend ist mit ihrer Kirche eng verbunden.

U ovom broju

- XIV susret str. 1-22
- Filip Grabovac str. 23
- Iz naših misija str. 24-32
- Vladekove kamate str. 34

Otvorenje Susreta

Natjecanje u sportskim vještinama, kao i u kvizu znanja, otvorili su mladi duhači iz Weißkirchena (Offenbach).

Jugendliche aus dem Bläsermusikverein Weißkirchen (Offenbach) eröffneten den Sport- und Bibelwettbewerb.

U nogometnom natjecanju starijih (od 16 do 19 godina) najbolja je bila momčad Frankfurta.

Fußballspieler aus Frankfurt siegten in der „älteren“ Gruppe (16–19 Jahre).

Odmah na početku natjecanja u sportu bili su na zapisničkom slolu izloženi pehari. Svi su im se sportaši veselili, ali ih svi nisu mogli ponijeti u svoje misije.

Vor dem Anpfiff im Sportwettbewerb warteten die Pokale auf die Glücklichen.

Tako igra katolička mladež!

Športsko natjecanje uvedeno je kao sastavni dio Susreta hrvatske katoličke mladeži u Njemačkoj ima tek par godina. Međutim, broj ekipa koje žele sudjelovati u športskom nadmetanju raste takvom brzinom da organizator, Naddušobrižnički ured u Frankfurtu, ne zna hoće li u dogledno vrijeme moći organizacijski prihvatiti sve prijave. U nekoliko sati odigrati sedamdesetak utakmica i pronaći pobjednike, pa to nije lako. Gdje, kako? Što učiniti da svi budu zadovoljni?

Ova pitanja nisu prestajala mučiti ljude iz Naddušobrižničkog ureda kad su doznali da će se ove godine u nogometnoj vještini natjecati pedesetak momčadi. Za stolni tenis, rukomet, odbojku i sl. je puno lakše. Ali nogomet! Ako se igra po kup-sistemu (tko izgubi prvu utakmicu, više ne igra), reći će mnogi da se za desetak minuta igranja ne isplati prevladavati stotine kilometara i neće doći. Ako se pak igra po bod-sistemu (svaka ekipa igra sa svakom u svojoj grupi), kad će sve završiti? Zato je jedan svećenik, misleći na dužinu trajanja i govorio: „Bude li se igralo po bod-sistemu, treba uzeti suhu hranu i pokrivač i – čekati da zore.”

Zahvaljujući pravovremenim dogovorima s našim nogometnim stručnjacima, prvenstveno sa socijalnim radnikom Mirkom Vidačkom, organizator je odlučio da nastupe sve prijavljene nogometne momčadi i da se igra po bod-sistemu. Smjela odluka koja se i ovoga puta dokazala ispravnom.

U velikoj dvorani Obrazovnog i kulturnog centra (BIKUZ) u Frankfurt-Höchstu našli su se 14. lipnja 1985. godine u 14.00 sati naši mladi športaši (47 nogo-

metnih momčadi, 16 stonotenisačkih i 2 rukometne ekipe) i dio mladih natjecatelja u kvizu znanja. Po prvi put otkad se održavaju športske natjecanja naših misija ova je dvorana bila puna. Iza kako su odsvirana dva glazbena komada i protumačene propozicije natjecanja, mladi su nogometaši pošli u Nied, srednji u Zeilsheim, a stariji te tenisači i rukometašice ostadoše u BIKUZ-u da pokažu svoje športsko umijeće. Natjecanje u BIKUZ-u otvorio je netom prispjeli nadbiskup Franić udarivši prvi loptu.

Pojava naddušobrižnika Dukića i sudaca na pozornici značila je da športsko natjecanje može otpočeti

Photonachweis:
H. Dettenbach
P. S. Pavić

Mladi športaši i publika pozorno prate tumačenje propozicija u športskom nadmetanju

Mladež je igrala fair, veselo i stimulirano. Na svim se borilištima gromko navijalo. Bilo je i truba. Nikakvih ispada, nikakvih grubih prekršaja, psovki ili zapaznijih nepristojnosti, rekoše nam djelatnici pravde koji su svoj posao obavili znalački, kulturno i odgojno. Tek tu i tamo morao se poneki mladi nestašnik ohladiti minutu, dvije izvan igrališta. Mladež je svojim športskim ponašanjem zadivila i publiku i suce. Bravo! Tako igra katolička mladež, tako bi trebali igrati svi športaši svijeta.

Oko 20 sati svi su nogometni finalisti u Hächstu (tenisko i rukometno nadmetanje već je puno prije završilo!) gdje su odigrane sve završne utakmice, uz još jače navijanje i glasnije bodrenje, jer su svi igrači koji su ispali u prednatjecanju, i još mnogi drugi, došli pomoći svojim momčadima. Bilo je i izvođenja sedmeraca, te prave poslastice nogometnih sladokusaca.

Pobjednicima u nogometu: Frankfurtu, Stuttgartu i Düsseldorfu (stariji), Frankfurtu, Hächstu II i Hächstu I (srednji), Pforzheimu, Düsseldorfu i Essenu II (mladi); u stolnom tenisu: Offenbachu (mladi i stariji) te u rukometu Balingenu uručio je splitski nadbiskup Franić, uz gromoglasno pljeskanje prepunog gledališta, lijepe pehare koji će resiti misijske vitrine.

Nešto poslije devet sati navečer sve je bilo gotovo. Neki su športaši nakon večere pošli kući, a neki opet u svoje hotele. I tako u miru, radosti, a i pokojoj su završili dan prvi Susreta naše mladeži u Njemačkoj. Ponovio se on što prije!

Nogometne momčadi

a) stariji (16 do 19 godina)

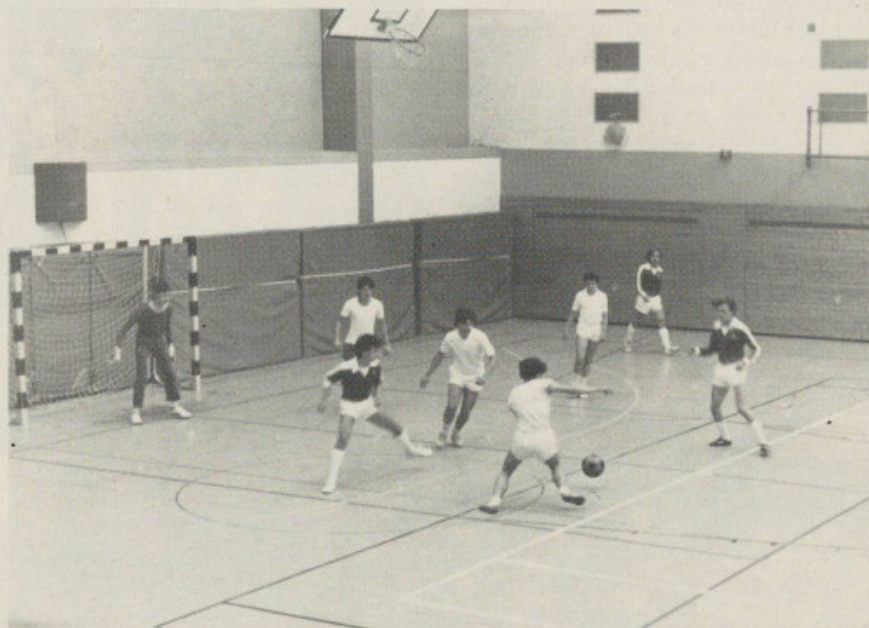
Balingen
Darmstadt
Düsseldorf
Esslingen
Frankfurt
Heilbronn
Mettmann
München
Pforzheim
Sindelfingen
Spaichingen
Stuttgart

b) srednji (13 do 16 godina)

Aalen
Baden-Baden
Balingen
Bochum
Düsseldorf
Essen
Esslingen
Frankfurt
Gießen
Heilbronn
Höchst I
Höchst II

Početni udarac nogometne lopte pripao je nadbiskupu Franiću

Mladi su igrali fair, disciplinirano i veselo

Köln
Mettmann
Stuttgart
Ulm I
Ulm II
Wuppertal

c) mladi (10 do 13 godina)

Aalen
Balingen
Düsseldorf
Essen I

Essen II
Esslingen
Frankfurt I
Frankfurt II
Heilbronn
Köln
Lüdenscheid I
Lüdenscheid II
Mühlheim/R.
Pforzheim
Wetzlar
Wiesbaden
Wuppertal

Raspored ekipa poslije natjecanja u nogometu

(Donosimo samo prve tri)

a) stariji

1. Frankfurt
2. Stuttgart
3. Düsseldorf

b) srednji

1. Frankfurt
2. Höchst II
3. Höchst I

c) mladi

1. Pforzheim
2. Düsseldorf
3. Essen II

Svih devet pobjedničkih ekipa primilo je iz ruku nadbiskupa dr. Frane Franića vrlo ukusne pehare

Nadbiskup Franić čestita predstavniku Pforzheima na osvojenom prvom mjestu i predaje mu pehar

Stolnotenisačke ekipe

a) stariji (14 do 19 godina)

- Berlin
Düsseldorf
Esslingen
Frankfurt
Ludwigsburg
Offenbach
Sindelfingen
Spaichingen
Wildberg

b) mladi (10 – 14 godina)

- Berlin
Düsseldorf
Frankfurt
Ludwigsburg
Offenbach
Sindelfingen
Ulm

U nogometu „srednjih” najuspješniji su bili mladići iz Frankfurta

Raspored ekipa poslije natjecanja u stolnom tenisu

(Donosimo samo prve tri)

b) mladi

1. Offenbach
2. Berlin
3. Düsseldorf

a) stariji

1. Offenbach
2. Berlin
3. Ludwigsburg

Svih šest pobjedničkih ekipa u stolnoteniskom natjecanju primilo je vrlo ukusne pehare.

Stuttgartska momčad osvojila je drugo mjesto u nogometnom natjecanju „starijih”

„Odakle ovima ovoliko biblijsko znanje?”

Da biblijska olimpijada postaje sve popularnija i da okuplja sve više mladih iz naših misija, pokazuje i ovogodišnjih 96 ekipa koje su 15. 6. sudjelovale u vjeronaučnom kvizu znanja. Nikada ih nije bilo toliko! Uza sve moguće kritike koje su izrečene ili se izgovraju na račun učenja vjeronauka „za natjecanje”, jedno je sigurno: mladi taj način natjecanja vole. Nije tome davno da je u kvizu znanja sudjelovalo samo trideset ekipa, a ove ih je godine bilo blizu stotina. Ta činjenica govori dovoljno jasno da ovakvo vjeronaučno natjecanje treba podržavati i promicati i da je organizator na pravom putu.

Po prvi put bila je ove godine „velika učionica” u Niedu (Frankfurt) pretijesna. Više od 600 mladih htjelo je i željelo pokazati što je tijekom školske godine naučilo o Isusu Kristu na temelju stripova koje je objavila „Kršćanska sadašnjost”. Za vjeroučitelje, rodbinu i odrasle vjernike nije u dvorani bilo dovoljno sjedećih mjesta.

Molitvenom pjesmom „Gospodine, pomози nam, da te više ljubimo”, koju su predvodili mladi iz Offenbacha, praćeni duhačkim instrumentima „Duhačkog glazbenog društva iz Weisskirchena”, otvoreno je, točno u 14 sati, natjecanje u kvizu znanja. Poslije molitve koju je izrekao nadbiskup Franić odje-

Mladi su u usmenom krugu ispitivanja odgovarali zavidno dobro. Žiri nije štedio desetica.

knula je iz tisuću grla „Lijepa naša”. Ovoga puta i zbog 150. obljetnice njena rođenja. „Večernja molitva” J. S. Bacha i „Sarabanda” F. Händela prisjetila je mlade na 400. obljetnicu tih velikana glazbe. Potom su slijedili kratki pozdravi naddušobrižnika p. B. Dukića, frankfurtskog dekana Greefa, školskog decernenta Miehma i mons. Franića. Či-

tav uvod, za razliku od drugih godina, nije trajao dugo.

Iza kako je voditelj u kvizu znanja p. Ignacije Vugdelija predstavio i pozdravio žiri u sastavu: dr. Špiro Marasović (predsjednik), s. Gracijela Šimić, s. Fidelis Delonga, p. Rade Vukšić i dr. Josip Sabol te protumačio propozicije, otpočelo je natjecanje.

Rukometne ekipe

**Balingen
Sindelfingen**

U ovoj disciplini pobijedila je ekipa djevojaka iz Balingena i primila vrlo lijep pehar.

Suci: Mirko Vidačković
Mate Čota
Ivan Grbavac
Marijan Majić
Ante Kutleša
Luka Lucić
Ilija Drežnjak

Između djelatnika pravde i igrača vlada pravi prijateljski odnos

Za svakim od 96 „školskih” stolova našlo se po pet predstavnika svake ekipe (radi lakšeg zbrajanja bodova samo pet, inače ih u ekipi može biti od 5 do 9). Svaka je dakle petočlana ekipa dobila po pet različitih testova sa po sedam pitanja. Svatko je trebao odgovarati samo na svoj test. Nakon 15 minuta pismenog odgovaranja završen je prvi dio ispitivanja, a pomoćni se žiri prihvatio teškog posla ocjenjivanja 3.360 odgovora.

Uslijedio je mali predah uz ritmove duhovnih šansona, a zatim se pristupilo drugom, usmenom dijelu odgovaranja. Predstavnik svake ekipe izvlačio je kovertu s pitanjem na pozornici. Bilo je lakih, ali bilo je i teških pitanja. Sreća je, kao i u svakom kvizu, i ovdje igrala veliku ulogu. Jedno se mora reći: mladi su vrlo dobro odgovarali tako da je i sam nadbiskup bio vrlo zadovoljan, a dio se slušateljstva u čudu pitao odakle im toliko znanje. Spomenimo da je sedamdeseti na tablici (poslije ispitivanja) imao više od 200 od 300 mogućih bodova. Žiri je svoj posao, iako ovoga puta nije bilo napisanih odgovora, obavio vrlo dobro. Nismo zapazili onih neugodnih pravdanja i parničenja dijela publike s članovima žirija. A i to je velik korak naprijed.

Po završetku ovoga usmenog kruga ispitivanja – a to je ustvari bio i završetak kviza znanja – „riječ” je uzeo VIS „Kapi” iz Nürnberga. Mladi su pjevali, plesali, večeravali, razgovarali. Kroz to vrijeme pomoćni je žiri zbrajao i odbijao bodove. Nije mu bilo lako. Ako mu se i potkrala koja nesvjesna pogreška, ne treba mu zamjeriti.

Nešto prije 20 sati stručni je žiri proglasio rezultate. Na čelu ljestvice našle su se tri ekipe s jednakim brojem bodova (294): Düsseldorf I, Mainz II i Berlin II. Bacanjem kocke na prvo je mjesto došao Berlin II, na drugo Mainz II, a treće je pripalo Düsseldorfu I. Mladi iz Pariza morali su se, iako su imali samo jedan bod manje od vodećih, zadovoljiti četvrtim mjestom. Prve tri ekipe nagrađene su određenom svotom novca za hodočašće i izlet, dok je svim sudionicima u kvizu znanja Naddušobrižnički ured darovao veliku ilustriranu knjigu o Isusu Kristu s posvetom.

Poslije proglašenja pobjednika vjeroučenici su nastavili plesati, pjevati, razmišljati i sanjati o prvim mjestima na dogodišnjoj biblijskoj olimpijadi koja

Mladi su jednostavno nagnuli k pozornici da vide koga će poslužiti sreća pri bacanju kocke koja je odredila prva tri mjesta

su i ove godine mogli osvojiti da je bilo više sreće i pozornosti. No, ne smiju zaboraviti da je i samo sudjelovanje u kvizu znanja gotovo jednako pobjedi.

I. Vugdelija

Žiri: dr. Špiro Marasović
s. Gracijela Šimić
s. Fidelis Delonga
p. Rade Vukšić
dr. Josip Sabol

Drago mi je da ste u „Živu zajednicu” uveli rubriku za mlade. U ovoj Godini mladih svaki bi list i svako ljudsko srce trebali biti otvoreni mladima. Naša mladež je naše cvijeće, a da bi cvijeće bilo uvijek lijepo i svježije, potrebno je mnogo pažnje i njege. Zato smo svi dužni poklanjati mladima mnogo pažnje i razumijevanja prihvaćajući ih onakve kakvi su. Smatram da bi bilo potrebno u „Živoj zajednici” opisati neke uzore za naše mlade, kao što su to Ivan Merz, Petar Barbarić i dr. Mladi bi na njihovim primjerima mogli puno naučiti. Srdačno pozdravljam. Vinko Lučić, Düsseldorf

VIS „Kapi” iz Nürnberga obavio je svoj posao rutinski, na veliku radost više stotina mladih

Ekipe u kvizu znanja

Raspored ekipa poslije natjecanja u kvizu znanja

(Donosimo samo prvih trideset)

Aalen
Augsburg (3)
Baden-Baden (2)
Balingen (2)
Berlin (3)
Bochum
Braunschweig
Darmstadt
Düsseldorf (2)
Esslingen (9)
Frankfurt (8)
Freiburg (2)
Giessen
Göppingen
Heilbronn
Koblenz (2)
Köln
Lüdenscheid (2)
Ludwigsburg (3)
Mainz (2)

Moers
München (8)
Mühlheim/R.
Offenbach (3)
Neuss (2)
Nürnberg (6)
Pariz
Pforzheim/Bruchsal (3)
Ravensburg (3)
Regensburg
Sindelfingen (5)
Spaichingen
Stuttgart (3)
Ulm (3)
Villingen
Wildberg
Waiblingen
Wetzlar
Wiesbaden
Wuppertal (2)

1. Berlin II
2. Mainz II
3. Düsseldorf I
4. Pariz
5. Berlin III
6. Frankfurt II
7. Berlin I
8. - Düsseldorf II
- Frankfurt I
- Frankfurt III
9. Frankfurt IV
10. Mainz I
11. Pforzheim/Bruchsal I
12. Balingen I
13. Köln

14. - Baden-Baden II
- Darmstadt
- München I
15. Wiesbaden
16. Baden-Baden I
17. Sindelfingen V
18. Waiblingen
19. Stuttgart II
20. Mühlheim R.
21. Augsburg I
22. - Ravensburg
- Sindelfingen II
23. Heilbronn
24. Neuss I
25. München II

Prve tri ekipe osvojile su jednak broj bodova - 294 od 300 mogućih. Tek je ždrijeb odlučio kome će pripasti prvo, drugo, odnosno treće mjesto. Trideseta ekipa imala je 250 bodova, što znači da je točno odgovorila na 83% pitanja, a to je izvrsno.

„Ljubav je najljepša glazba“

Dosada je više puta na Susretima hrvatske katoličke mladeži u Njemačkoj Gradska dvorana (Stadthalle) u Offenbachu pretvarana u svojevrstu crkvu, katedralu, ali nikada ta dvorana nije bila tako puna kao 16. lipnja. „Pucala je“ od silnog hrvatskog mnoštva, piše „Offenbacher Post“, a „Frankfurter Allgemeine“ navodi brojku od 5.000 naših ljudi u dvorani za vrijeme Mise. Njemački znanci su mišljenja da dvorana u svojoj povijesti nikada nije bila punija.

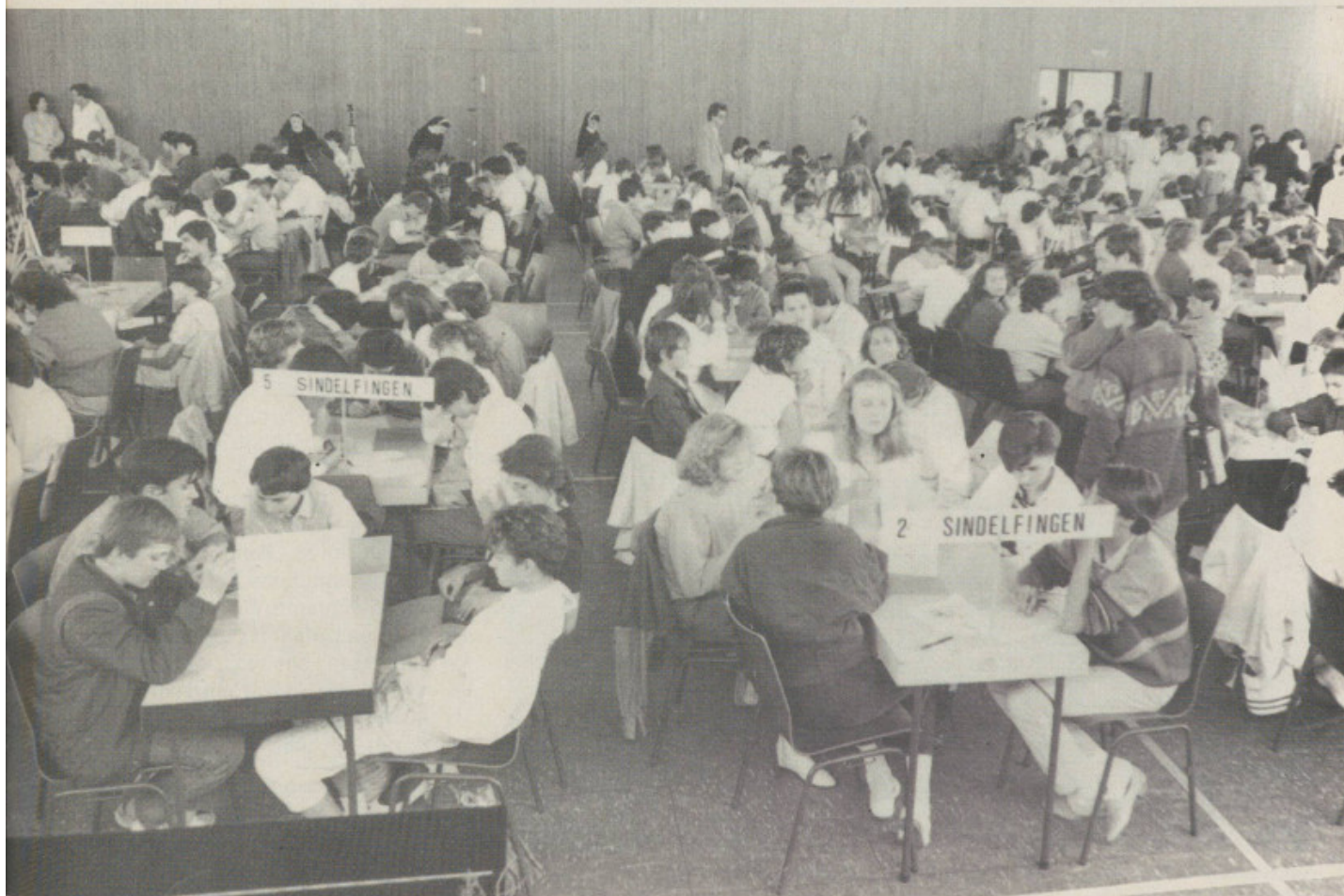
Pred tako svečanom kulisom Božjeg puka (osim naših vjernika bilo je nazočno i stotinjak njemačkih katolika) započeo je splitski nadbiskup, u koncelecijaciji s tridesetak svećenika, spomen-čin, euharistijsko slavlje, točno u 10.30 sati. Narod pobožan i raspjevan. Pjeva naš

svijet, pjevaju Nijemci. Pjeva se hrvatski, pjeva se njemački, ali pjeva se i zajednički. Vjera, ista vjera, ali i ukusno tiskani tekstovi za Misu čine da se odveć ne zapažaju razlike u govoru i držanju. Narod Božji sabran toga dana na molitvu postao je jedno veliko vjerničko, molitveno srce, prožeto Kristovom ljubavlju.

Nadbiskup govori o ljubavi. A i o čemu bi drugo dok slavi čin ljubavi – euharistiju i dok pred sobom gleda simbol ljubavi – mlade i one koji su povjerovali Božjoj ljubavi koja se u Kristu najsavršenije očitovala. Mirno i dostojanstveno opetuje splitski metropolita svoj razrađeni stav: „Ja kao čovjek ne mogu ljubiti onoga koji mrzi moju vjeru, koji mrzi moj narod... ali kao učenik Isusa Krista ja i takve ljubim.“ Govori dr. Fra-

nić i o revoluciji i uči snagom svoga natpastirskog poslanja da je „revolucija ljubavi najveća revolucija u svijetu“. Na izazov zlo u svijetu, a ima ga i previše, treba odgovoriti, reče nadbiskup, evanđeoskom vjerom i djelotvornom kršćanskom ljubavlju. „Samo ljubav može nadvladati zlo!“ Izražavajući svoje udivljenje pred velikanima glazbe kojih se u ovoj Godini glazbe sjećamo, a spomenuo je i 400. obljetnicu rođenja hrvatskog glazbenika Ivana Marka Lukačića, nadbiskup tvrdi da je „ljubav najljepša glazba“. Mlade je pozvao da ostanu povezani s misijama, da poštuju svoje roditelje i svakog drugog čovjeka, a svima je stavio na srce da žive po vjeri Crkve koja osmišljuje i oplemenjuje.

Pobožna molitva, skladno pjevanje, bogobojazno držanje, poručljiva propovijed, lijepo naviješteni biblijski tekstovi i toliko toga učinili su da se mnogim svećenicima i vjernicima oteo uzdah: „Da je ovakvih Misa više! Ova je bila stvarno lijepa!“ Pamtit će je i stariji i mladi.

„Od svih umjetnosti glazba je najbožanstvenija”

Svečana akademija koja je u prepunoj Gradskoj dvorani počela 16. 6. u 14 sati sastojala se od dva glavna dijela: pje-

vanja i muziciranja te folklor. Otvorio ju je zbor mladih (130 pjevača i muzikanta) iz misije Berlin, pod sigurnim

ravnanjem misionara p. Stipice Grgata, pjevanjem triju himni: hrvatske, njemačke i evropske.

Potom su se izmijenjivali poručljivi pozdravi uvaženih govornika. Naddušobrižnik **p. B. Dukić**, imajući u vidu sve točke programa, reče da su naše misije uveliko napredovale na kulturnom, umjetničkom i pastoralnom planu. Gradonačelnik Offenbacha **g. Pettermann** spomenu da je ovaj dan Susreta hrvatske katoličke mladeži za nj uvijek nešto posebno, citirao je Beethovena koji je kazao da je „od svih umjetnosti glazba najbožanstvenija” i ohrabrio slušateljstvo riječima: „U Offenbachu ima puno ljudi koji su s vama povezani”. Školski decernent **B. Miehm** pozvao je mlade da ostanu ukorijenjeni u svojoj vjeri i u svojoj domovini ističući da je i u ovoj zemlji, unatoč drukčijem mišljenju mnogih Nijemaca, dvokultura moguća. Direktor frankfurtskog karitasa i poslanik CDU-a u hessenskom parlamentu **g. Osypka**, raščlanjujući riječi njemačke himne o miru, pravdi i slobodi traži ostvarenje tih svetih vrednota u cijeloj Evropi, na Zapadu i na Istoku. **Nadbiskup Franić**, zanesen silnim mnoštvom svijeta, moli naše mlade da ne zaborave debla iz kojega su nikli i da nikada ne oslabe u ljubavi prema svom narodu. Poručio je velikim narodima da ne asimiliraju malih, nego da im pomažu upozoravajući da njegov narod ne želi nikome robovati. Okupljenim gastarbajterima nadbiskup reče doslovce: „Ponosim se s vama. Ja sam sin emigranta koji je umro u Chicagu. Kamo sreće da ste mogli ostati kod kuće na izgradnji svoje zemlje. Ja vas ljubim kao i one svoje vjernike koji su ostali doma”. Ovaj potresni izljev srca oca nadbiskupa bio je nagrađen nečuvanim pljeskom.

Iza kako su se na pozornici pojavile tri pobjedničke grupe u kvizu znanja i primile čestitke na otvorenoj sceni, sve je teklo po programu koji su spretno vodili Nadica Markovica i Denis Peranić.

Dječak Miroslav Budimir dirigira mješovitim frankfurtskim zborom

Veliki mješoviti zbor i orkestar iz Nürnberga nije se ograničio samo na klasičnu glazbu. Pjevao je lijepo i jednu narodnu.

Najprije berlinski mladi podigoše temperaturu krasnim pjevanjem i dopadljivim izvođenjem plesova „Splet iz Hrvatske”. Zbilja Berlin svaki put osvježi i oduševi. Program teče dalje. Nürnberški zbor i orkestar svira i pjeva „Dobrodošlicu”, „Zdrava Diva”, Straussov valcer, pod vodstvom p. Stepana, „Stuttgarčani” pjevaju i sviraju „Nabucco”, a esslinška mladež, pod ravnanjem prof. Klinca kao i stuttgartska, izvodi dramatiziranu „Teci, Jadro”. Zbilja lijepo! Singen nastupa zbornim pjevanjem i mandolinskim orkestrom, München s „Bratskom zakletvom” iz rock-opere „Gubec Beg”, Frankfurt s Händelovim „Judom Makabejcem”. Narod sluša, odobrava, uživa. Brat i sestra iz Mainza sviraju na klaviru (četveroručno) Mozartovu sonatu, Offenbach svira i pjeva baladu iz opere „Zrinski”, „Nebesa silna” i dr., da bi na kraju Sindelfingen, pod ravnanjem gospođe Ivanke Rajič, otpjevao „Ave Maria” od Gounoda i ponovio Verdijev „Nabucco”. Ne zna se koja je točka bila ljepša od koje. Sve su bile lijepe. Kakav li su zavidan umjetnički nivo postigli naši mladi muzikanti! Publika u Offenbachu čestitala im je, na svoj način, bezbroj puta. I mi se tim čestitkama pridružujemo. Samo neka nastave. Vjerujemo da će se u skoroj budućnosti, upravo zahvaljujući mladim misijskim umjetnicima i njihovim učiteljima, stubokom promijeniti na bolje odnos našega svijeta prema pravom glazbenom umijeću i prema kulturi uopće. A to je tako potrebno. Za mnoge je glazba iz ratova s Turcima posljednji domet glazbenog izražavanja, nažalost. Nije onda ni čudo da kasnimo za Evropom.

Drugi dio, folklor, počeo je puna četiri sata poslije otvaranja akademije. Očito da je prvi trajao predugo. Velika šteta da njemački gosti, a i mnogi naši, nisu mogli vidjeti raskošnu razigranost misijskih folklorista. „Bunjevac” i „Baranja” (Nürnberg), „Ero s onog svijeta” (Berlin), „Splitsko”, „Vrlika” i „Prigorje” (Frankfurt), „Slavonija” i „Posavina” (München), „Prigorje” (Aalen), „Splet slavonskih kola” (Sindelfingen) i „Međimurje” (Stuttgart) – ta divna kola koja je stvorio hrvatski glazbeni genij, a koja su mladi onako lijepo izveli, obrađovala su i uvelike razveselila gledateljstvo, koje će nešto slična teško vidjeti i na poznatijim pozornicama. Folkloristima iskrene čestitke i velika zahvalnost za sve što su pokazali.

Zalaskom sunca iza mutnih valova Rajne završavao je i ovaj treći dan Susreta mladeži u Offenbachu. Lijepi, nezaboravni dan, a da je program bio kraći, dan bi bio sigurno još ljepši, upamtljiviji i doživljeniji. Puno lijepih dojmova u kratko vrijeme naime teško se može pravo proživjeti.

Popodnevni program trećega dana Susreta ne bi smio trajati ovako dugo. Treba ga pošto-poto skratiti. Ali kako? Za-

dovoljavajuće alternative još nema. Ali o njoj treba razmišljati. Najpotrebnije bi ipak bilo znati što se tim dugim maratonom želi postići. Kad se cilj točno postavi, bit će lakše pronaći načine njegova ostvarenja. Ne bi li, npr., svake godine druga regija mogla preuzeti brigu oko oblikovanja ovoga programa? Zašto ne bi bilo manje točaka u programu e da narod može zaigrati i zapjevati i tako spojiti „ugodno s korisnim”. Nešto u ovom smislu treba učiniti da „radost bude potpuna”.

Ignacije Vugdelija

S pjesmom „Došli smo na tvoje plavo more” unio je singenski zbor djevojaka jadranski lahor u njemačku dvoranu

Sindelfingen se vrlo uspješno predstavio publici pjevanjem Verdijeva „Nabucca” i Gounodove „Ave Maria”

Još samo jedna molitva, jedan uzdah i suza i sat će otkucati ponoć. Zvona će zapjevati novu pjesmu, a starica će ustati oslanjajući se o štap, krenut će tragom srebrne mjesečine. Neće čuti šapat zaleđene rijeke ni ime tek rođenog Boga.

U mislima će klečati pred tek okićenim oltarom i moliti za tebe.

Sklopio si promrzle ruke i pokušao otkriti tajnu ove noći. Koraci slučajnih prolaznika postajali su sve tiši. I posljednji prosjak zašao je za ugao i nestao negdje u tami. Povremeno bi se ulicom razlili zvuci njegove gitare, a onda je i toga nestalo.

Još jedna noć polako se slijevala u ponor vječnosti. Svoju je tajnu ostavila vjetru što luta zatrpanim stazama, i moru, i valovima rijeke, i osmjehu djeteta. Njezino je ime uklesano u stijeni, zapisano na zvjezdanom nebu, na licima prognanika.

I svatko je u sebi nosi. Od umorna putnika, do svjetiljke na uglu tvoje ulice.

Vesna MEDVED, Pariz

~

Drugonagrađeni pismeni sastavi

Isuse, pomози nam!

Na svijetu ima mnogo ljudi koji s mladima ne postupaju kako bi trebalo. Viču i tuku ih. Neka djeca imaju roditelje pijance. Dragi Bože, pomози toj djeci da nađu pravi put i da nađu tebe. Molim te, pomози onoj djeci u Africi da dobiju dovoljno hrane i da ne umru od gladi. Neka djeca moraju već s deset godina sama zarađivati novac za hranu. Daj onima koji su ostali bez roditelja novi dom. Bogataši bi mogli mnogo pomoći. Mogli bi prosjaku dati novaca, posvojiti dijete i dati mu lijip stan. A i drugi ljudi neka pomažu siromašnjijima od sebe.

Monika Sambol, 5. r., München

Gusle sve popularnije

U nekoliko navrata javljali smo u našem listu da su neki naši radnici u SR Njemačkoj izdali kazete s religioznim i narodnim pjesmama uz gusle. Ovih smo dana primili na ogled jednu takou kazetu Ivana Smoljka Garića (6140 Bensheim, Darmstädter Str. 198) u kojoj on na vrlo dopadljiv guslarski način opijeva život i junačko djelo Margite Beretić. Kazeta se, uz cijenu od 10 maraka, može naručiti kod autora ili u Hrvatskoj kat. misiji Darmstadt, Feldbergstr. 32.

Klasični komadi velikih majstora, u Godini glazbe, bili su stvarno obogaćenje akademije i kulture

Bog i djeca

Bog je s vama svuda, u domu, u školi. On svakoga voli, al' najviše onog koji mu se moli. On korake vaše i dan i noć prati i pomaže svakom tko se posla lati. Tko god Boga sluša ničeg se ne boji, i kad mu je teško Bog uz njega stoji.

Monika Sambol, 5. r., München

Likovni radovi

U Nadđušobrižnički ured u Frankfurtu nije ove godine prispjelo mnogo likovnih radova, pa stručni žiri nije u ovom natjecanju imao puno posla. Najviše su mu se svidjela ova tri crteža:

1. „Isus liječi bolesnog čovjeka”, Dragica Čubela, 8. r., misija Wetzlar;
2. „Isus Krist naša radost”, Marija Maršić, 5. r., misija München;
3. „Bog je stvorio svijet”, Monika Sambol, 5. r., misija München

Tudina

Daljino, o sudbino moja, breme života mog.

Godine prolaze, dijete moje, hoću li te prepoznati?

Miljeni moji, i u društvu sam sâm.

Glas iz domovine sjećanja moja budi.

Ali san, san ljubavi i ufanja, ostaje.

Ostav'te blaga

Ostav'te blaga ovoga svijeta o ljudi, braćo, ne gub'te vrijeme. Kročite iz tame na putove svjetla, posijte Božje ljubavi sjeme.

Neka vas svaka suza zapeče čovjeka brata k'o da je vaša! I svaka kap krvi koja poteče, nek' bude bliska, vlastita, naša.

Umiru djeca od rata, gladi, razdire mržnja srca nam kruta. Pružite šansu umirućoj nadi i vratite se sa krivoga puta.

Nariču majke nad mrtvom djecom, nejačeg jači okrutno mrvu. Uzdas bolni k nebu se dižu, a zemlja ključa od ljudske krvi.

Zemlja je jedna, jedno čovječanstvo. Za dobra djela nek ljubav bude plaća. Stvorimo jedno zemaljsko državljanstvo! Ta, zar nismo ljudi, zar nismo BRAĆA!

Janko Franjić

Što je Sveto pismo ili Biblija? Kako se dijeli i od koliko se knjiga sastoji?

Sveto pismo ili Biblija je zbirka književnih djela što su ih napisali ljudi kojima je Bog nadahnuo (priopćio) svoj naum, svoje misli i poruke predviđene za čovjeka. To je, dakle, Bogom nadahnuta zbirka književnih djela. Sveto pismo se dijeli na Stari i Novi zavjet. Sveto pismo Starog zavjeta sastoji se od 46 knjiga, a Sveto pismo Novoga zavjeta od 27 knjiga. Biblija se, dakle, sastoji od ukupno 73 knjige.

Odakle je sv. Luka prikupio podatke i sjećanja o Isusu Kristu?

Sveti se Luka u svom izvještaju o Isusu poziva na svjedoke koji su doživjeli Isusovo djelovanje. Tih svjedoka bilo je u prvoj kršćanskoj zajednici. Njihova vjera i propovijedanje stariji su od Lukina Evanđelja. Luka je tu vjeru očevidaca i prve zajednice zabilježio u svom Evanđelju.

Zaharija, otac Ivana Krstitelja, ispjevao je jednu pjesmu. Reci bar tri retka te pjesme naizust.

Ta Zaharijina pjesma zove se „Blagoslovljen”. Prvi reci glase: „Blagoslovljen Gospodin, Bog Izraelov, što pohodi i ot-kupi narod svoj; podiže nam snagu spa-senja u domu Davida, sluge svojega, kao što obeća na usta svetih proroka svojih odvijeka: spasiti nas od neprija-telja naših i od ruke sviju koji nas mrže...”

14. susret hrvatske katoličke mladeži

Ova je godina u Evropi proglašena godinom glazbe. Zašto je to učinjeno? Nabroj barem tri glazbenika koja su utjecala na to proglašenje i kada su rođeni?

Ova je godina proglašena godinom glazbe u Evropi u čast nekoliko glazbenika zato što se u ovoj godini slave obljetnice njihova rođenja. To su: Heinrich Schütz (1585–1672), Johann Sebastian Bach (1685–1750), Domenico Scarlatti (1685–1757), Georg Friedrich Händel (1685–1759), Alban Berg (1885–1935).

Na kojim je jezicima izvorno napisana Biblija?

Biblija je izvorno napisana na hebrejskom, grčkom i aramejskom jeziku.

Tko je prvi preveo Sveto pismo na slavenski jezik i kako se zove pismo kojim je taj prijevod pisan?

Sveta braća Ćiril i Metod prvi su preveli Sveto pismo na slavenski jezik. Pismo kojim je taj njihov prijevod napisan zove se glagoljica.

Uskrsli Isus povjerio je svojim učenicima i Crkvi veliko poslanje da nastave njegovo djelo, tj. propovijedanje Evanđelja svim narodima. Kojim je riječima to učinio? Tekst reci naizust.

Isus je to učinio riječima: „Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio. I evo, ja sam s vama, u sve dane – do svršetka svijeta” (Mt 28, 18–20).

Za „školskim klupama” u Niedu vlada-
la je prije kviza znanja smirenost, opu-
štenost i znatiželja kod svih kao i kod
ovih mladih iz Giessena.

*Vor dem Bibelquiz herrschte im Nieder-
saal Ruhe und Neugier.*

Članovi stručnog žirija (s lijeva na des-
no): s. Gracijela, p. Rade, dr. Sabol, s.
Fidelis i p. Špiro dugo su se pripremali
za svoj posao i dobro su ga obavili.

*Mit der Jury waren alle Teilnehmer zu-
frieden.*

Jugend- und Musikjahr
„Gott ehren und die Menschen lehren!”
(J.S. Bach)
Frankfurt a.M. – Offenbach a.M. 14.-16. Juni
1. Jugendtreffen / Susret hrvatske kat. mladeži

Kocka je odlučila prvo mjesto u kvizu
znanja. Ivanka iz Düsseldorfa nije bila
„najsretnije ruke” i za svoju je ekipu
osvojila „samo” treće mjesto.

*Die ersten drei Plätze mußten durch den
Würfel entschieden werden.*

ŠPORT – BIBLIJA – GLAZBA – 1985

Euharistijsko slavlje u gradskoj dvorani u Offenbachu predvodio je nadbiskup Franić (treći s lijeva) u koncelebraciji s tridesetak hrvatskih i njemačkih svećenika.

Die Heilige Messe zelebrierte in der Stadthalle in Offenbach der Erzbischof von Split mit vielen kroatischen und deutschen Priestern zusammen.

„Ero s onoga svijeta”, u izvedbi folkloriša iz Berlina, potresao je dušu i zagrijavao dlanove nazočnog mnoštva.

„Ero der Schelm” läßt immer die Folklorenkenner träumen.

Frankfurtski dekan Grief (desno) bio je zadivljen biblijskom olimpijadom. Reče, da će dogodine u to zanimljivo natjecanje nastojati uključiti i mlade Nijemce.

Frankfurter Dekan Grief (rechts) war über die Bibelolympiade sehr erfreut. Es kann sein, so meinte er, daß nächstes Jahr auch die deutschen Jugendlichen an diesem Wettbewerb teilnehmen werden.

J.S. Bach bio je uvjereni kršćanin. To se najbolje odražava u motu pod kojim je stvarao svoju glazbenu umjetnost. Kako glasi taj moto?

Taj moto glasi: „Dem Höchsten Gott zu Ehren, dem Nächsten sich zu belehren – Jedino na čast Svevišnjemu Bogu, a svakome čovjeku na pouku”.

Što znači riječ Emanuel i odakle ona potječe?

Riječ Emanuel znači „Bog je s nama”, a potječe iz hebrejskog jezika.

Prije 150 godina nastala je hrvatska himna. Kakav joj je prvotni naziv dao njezin autor? Kako se danas zove? Kako se zove autor teksta? Tko je hrvatsku himnu uglazbio?

Hrvatska himna prvotno se zvala „Hrvatska domovina”. Danas se zove „Lijepa naša”. Autor teksta hrvatske himne zove se Antun Mihanović. Himnu je uglazbio Josip Runjanin.

U blizini Mrtvoga mora otkriveni su poslije drugog svjetskog rata vrlo stari rukopisi. O kakvim se rukopisima radi, kad su otkriveni i kako se zove mjesto u kojem su nađeni?

Otkriveni rukopisi su stariji od 2000 godina, a najvažniji među tim rukopisima su tekstovi Biblije. Otkriveni su 1947. godine. Mjesto gdje su nađeni zove se Kumran.

Što je najveća čast i najviše dostojanstvo jednog čovjeka?

Najveća čast i najviše dostojanstvo jednog čovjeka, žene, dječaka i djevojčice jest biti „dijete Božje”. To se postaje krštenjem.

*Kad je Isus jednom vidio veliko mnoštvo, uspeo se na goru. Tu su mu pristupili učeni-
nici i on ih je stao poučavati. Reci te Isu-
sove riječi, koje se zovu i blaženstva, nai-
zust.*

Te Isusove riječi glase:

Blago siromasima u duhu jer je nji-
hovo kraljevstvo nebesko!

Blago onima koji tuguju jer će se
utješiti!

Blago krotkima jer će baštiniti
zemlju!

Blago žednima i gladnima praved-
nosti jer će se nasititi!

Blago milosrdnima jer će postići
milosrđe!

Blago onima koji su čista srca jer će
Boga gledati!

Blago mirotvorcima jer će se zvati
sinovi Božji.

Blago progonjenima zbog praved-
nosti jer je njihovo kraljevstvo
nebesko!

Što je nadahnuće (inspiracija)?

Nadahnuće je Božje priopćavanje nje-
govih misli, nauma i poruka pojedinim
prorocima i svetim ljudima koji su ih,
kao Božji posrednici, trebali saopćiti
svim ostalim ljudima.

*U svojoj sreći da je od Boga izabrana i da
je postala Majka Božja – Bogorodica,
Marija je ispjevala jednu pjesmu. Kako
se ta pjesma zove i reci bar tri retka te
pjesme naizust.*

Ta se pjesma zove „Veliča“, a glasi:

Veliča duša moja Gospodina

I klikće duh moj

u Bogu mome Spasitelju.

Što pogleda na neznatnost službenice
svoje:

odsad će me, evo,

svi naraštaji zvati blaženom.

Jer velika mi djela učini Svesilni,

sveto je ime njegovo.

Od koljena do koljena dobrota je
njegova.

nad onima što se njega boje.

Iskaza snagu mišice svoje,

rasprši oholice umišljene.

Silne zbaci s prijestolja,

a uzvisi neznatne.

Gladne napuni dobrima,

a bogate otpusti prazne.

Prihvati Izraela, slugu svoga,

kako obeća ocima našim:

Spomenuti se dobrote svoje

prema Abrahamu i potomstvu

njegovu dovijeka.

Photonachweis: H. Dettenbach
P. S. Pavić

Najmlađe su, kao po nekom pravilu, dopadala najteža pitanja

Ona je vesela jer je njen braco dobio same desetice

*U znak sjećanja na anđelovo navještenje
Mariji Crkva je ustanovila jedan pose-
ban blagdan. Kako se zove taj blagdan i
kada se slavi? Reci naizust molitvu koju
kršćani mole u čast toga događaja.*

Taj se blagdan zove Blagovijest, a slavi
se 25. ožujka. Molitva koju kršćani mole
u čast toga događaja glasi:

Anđeo Gospodnji navijestio Mariji.

I ona je začela po Duhu Svetom.

Evo službenice Gospodnje.

Neka mi bude po riječi tvojoj.

I Riječ je tijelom postala.

I prebivala među nama.

Moli za nas, sveta Bogorodice!

Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se. Milost svoju, molimo Te,
Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji
smo po anđelovu navještenju spoznali
utjelovljenje Krista, Sina Tvoga, po
muci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća
privedeni budemo. Po istom Kristu Go-
spodinu našem. Amen.

Velikan fra Filip Grabovac – žrtva mletačke inkvizicije

Dne 13. veljače 1749. g. u samostanu Santo Spirito, na jednom otočiću nedaleko Venecije, ispustio je svoju plemenitu dušu **fra Filip Grabovac**, rođen u Podosoju kod Vrlike potkraj 1697. g. Istražujući Grabovčev život i smrt, fra Stjepan Zlatović je prije stotinjak godina pisao: „Tješen od redovnika i pokripljen svetotajstvi po nauku Propetoga, koga je u rukama držao, prašćajući svojim ubojicama, zadnjim celovom Isusa, odleti mu pravedna duša k Bogu”.

Grabovac je još od 1729. g. bio kapelan hrvatskih konjanika – Croati a cavallo – u mletačkoj vojsci u Veroni. Nakon višegodišnjeg truda tiskao je u Veneciji 1747. g. svoje čuveno djelo „**Cvit razgovora naroda i jezika ilirskoga aliti rvackoga**”, čime je nastojao probuditi nacionalnu svijest i ponos u Hrvata, koje je Venecija smatrala ljudima drugoga reda. Kakvi su bili Mlečani i drugi jaki narodi spram Hrvata vidi se i iz ovih Grabovčevih stihova:

*„Kad Kralj oće kog da srve,
tad Rvate meće prve,
a dobitak kad se dili,
tad pitaju: Gdi ste bili?”*

Kad je Grabovčev „Cvit” stigao u Dalmaciju, neki u dodvaranju Mlečanima previše revni Sinjani optužiše fra Filipa da „izruguje državne predstavnike i potiče narod na ustanak.” Pošto su „Cvit” preveli na talijanski, Mlečani smjesta narediše da se fra Grabovca uhiti u Veroni i da ga se pod stražom dopremi u Veneciju, gdje ga baciše u zloglasnu tamnicu „Sotto i piombi”, preko puta „Ponte dei sospiri”. Tu se fra Filip „saslušao kao mrtvac”. Na razne zagovore i da ne umre u tamnici, Mlečani ga koncem 1748. g. otpremiše na rečeni otočić, da tamo skonča svoje dane. Mletački službenik je tim povodom činovnički zapisao: „Umro je spomenuti otac i zato prestaje svaki nadzor nad njim”.

Grabovčev sudski preces nikada nije bio završen. U međuvremenu su državni inkvizitori naredili da se zaplijene svi primjerci „Cvita” i javno spale u Za-

dru, Splitu i Sinju, a narodu da se oglasi da je pisac u državnoj tamnici. Tako se obistinila Grabovčeva tužaljka o značaju Hrvata gledom na svoje prokazivače:

*„Da b' Rvati skladni bili,
ne b' ovako žalost pili...”*

Avers i revers medalje Filipa Grabovca od Vanje Radauša

Grabovac je bio malo stariji suvremenik pa i učitelj puno čuvenijega **fra Andrije Kačića Miošića**. Tragična njegova smrt učinila je da je Kačić bio kudikamo oprezniji spram Mlečana, što se očitovalo u čestom prešućivanju „imena rvackoga” u njegovu „Razgovoru ugodnom naroda slovinskoga”. Za Kačića je rečeno da je bio „veći djelovanjem nego književnim djelom”. Možda ova ocjena još više vrijedi za fra

Filipa, koji je dugo bio ostao nepoznat puku hrvatskome.

Zato je velika zasluga dalmatinskih franjevacu što su svoj zbornik „**Kačić**” za 1983. g. isključivo posvetili radovima o Grabovcu, kojih je bilo toliko da su ispunili i slijedeći broj zbornika. Među redom vrijednim prilogima, posebno se ističe istraživanje **fra Joze Solde** o „bosanskim franjevcima”. Fra Soldin pripovijedački ton puno potsjeća na neke radove **Ive Andrića** o „ujacima” a još više na suvremene romane **Ivana Aralica** o istom razapetom narodu na međi mletačkoga i otomanskog carstva.

Naime, baš u Grabovčevu doba drevna franjevačka provincija **Bosna Srebrena**, koja se prostirala od „Jadrana do Karpata”, bila je razbijena na tri carstva: mletačko, tursko i ugarsko, a s njome i franjevci i puk njihov. To nije pogodovalo ni vjerskom ni nacionalnom napretku naroda hrvatskoga. Grabovac je bio duboko svijestan tog tragičnog položaja Hrvata pa otuda i poticaj njegovoj junačkoj borbi za narodnu stvar.

U svojoj uvodnoj riječi u zborniku o fra Filipu Grabovcu, provincijal **fra Šimun Šipić** je ocijenio da su u to doba „jedni franjevci s tim vlastima više taktizirali izbjegavajući otvoreni sukob, dok su drugi više bili za otvoreniju borbu”. Zacijelo je fra Filip pripadao ovoj drugoj vrsti. „Svakako”, nastavlja provincijal, „on spada u broj onih koji su svojim životom i radom, živom i pisanom riječju branili vjeru, kulturu i nacionalni identitet svoga naroda. Zato je on naš istinski velikan”.

Ovim dvama zbornicima svakako se i „**Kačić**” odužio svom tragičnom uzoru fra Filipu Grabovcu. S. Z.

„*Fra Filip Grabovac i njegovo djelo*”, Zbornik „**Kačić**”, 344 stranice, može se naručiti u „*Živoj zajednici*”. Cijena 30 DM.

„Navik on živi ki zgine pošteno”

P. Zrlinski

AKTUALNI RAZGOVORI

I u invalidskim kolicima – sretna

Prije dvije godine teško je u automobilskom udesu stradala **Mirjana Dugandžić**, djevojka iz Čapljine. Još nema dvadeset godina. Ni kriva ni dužna postala je žrtvom prebrze vožnje nestalnog mladića i sad se ne može micati osim na invalidskim kolicima. Zbog liječničkih pregleda boravila je ovih dana u Njemačkoj. Vedra, nasmijana, razgovorljiva (kao da je ništa ne boli!) ostavljala je ta „vila hercegovačka” – tako ju je netko nazvao – duboko potresan i neobjašnjiv dojam na sve one koji su je viđali i susretali. Snaga kršćanske vjere koja izbija iz svake njezine riječi daje naslutiti da trpljenje nije samo jedno veliko iskušenje nego da ono može postati i usređujuća stvarnost. Početkom lipnja o. g. vodio je urednik „Žive zajednice” s mladom bolesnicom ovaj kratki razgovor.

● Mirjana, promentu si nesreću imala pred dvije godine. Sigurno je da si dosta vremena provela u bolnicama. Što kažu liječnici o tvojoj bolesti, uzetosti?

– Da, bila sam u bolnicama u Sarajevu, Koprui i drugdje. Liječnici su rekli da od moga zdravlja nema ništa, jer je pomoć

pružena prekasno. To je što se tiče medicine. Ali ja vjerujem i mislim da ću ozdraviti. Ja sam doživjela Boga. On mi je dao snage da sve ovo izdržim i da budem, što kažete, nasmijana i da ovako izgledam. To je njegov dar. Meni nije ni bitno fizičko ozdravljenje. Za mene je bitno ono nutarnje, tj. da sam vesela, da sam mirna u duši.

● Da li nekoga osuđuješ, okrivljuješ ili nekome prebacuješ zbog nesreće koja te je zadesila?

– Ja nikoga ne osuđujem. Dat mi je veliki križ koji nastojim strpljivo nositi. Ja nikada nisam kazala: Bože, jadan ti si. A svatko ima neki svoj križ – netko manji, netko veći. I križ je Božji dar i treba ga nositi onako kako ga je Isus nosio. Ja osjećam da i najteži križ može biti lagan kad se s Isusom nosi.

● Osim te vjerničke utjehe koja ima duboko korijenje u tvojoj duši, kako sama kažeš, što te i tko te najviše veseli? Kako na tvoj slučaj gledaju tvoji roditelji, rodbina, prijatelji, svećenici?

– Da, puno mi ljudi priušta puno veselja. Tako mi je fratar Vlado Kozina najveći

prijatelj. A imam i dosta drugih. Našla sam i jednog momka. On mi je vratio nadu u život. Poslije udesa mislila sam da je sve gotovo, da je sve propalo. Svašta sam promišljala. Bilo je trenutaka kad sam mislila da ću izluditi. A kad mi je najteže bilo, Bog mi je poslao momka. Bog je učinio moj križ lakšim, jer ga ne nosim sama.

Osjećam se dobro kao i zdravi ljudi, možda i bolje od njih. U pravo sam vrijeme pronašla Boga. On mi daje svu snagu i sve što mi treba.

● Ti si rodom iz Čapljine. To nije daleko od Međugorja i što ti o međugorskim događajima misliš?

– Ja vam o tome mogu govoriti puno, premda ne znam kako vi i drugi ljudi na to gledate. Tko ne vjeruje ili slabo vjeruje, neka pođe u Međugorje. Tamo se može naći duševno i tjelesno ozdravljenje. Moj velečasni, vremena su zla. Zato Gospa i dolazi obratiti ljude. Boga i vjeru treba doživjeti, a ne samo o njima pričati. Ja sam Boga doživjela. Zato mi je život sada lakši. Lakši, možda, nego kad sam bila zdrava.

● U Njemačkoj ima mnogo hrvatskih katoličkih mladića i djevojaka. Imaš li im što poručiti iz te svoje križne situacije u ovoj Godini mladih?

– Ja im poručujem da se obrate dok još nije kasno. Oni trebaju doživjeti Boga i pronaći cilj i smisao svoga života. Trebaju više moliti i čvršće vjerovati u Boga. Ja puno molim za one koji su pošli krivim putem. Prave radosti i mira nema bez proživljene vjere. Bez Boga nema ništa. Ja, kao invalid u kolicima, nemam ništa. Ali ja sam sretna jer sam uz Boga i zato imam sve. Tko god se Bogu potpuno preda, postaje sretan, pa makar nemao nikakvih materijalnih blagodati. Ovaj svoj križ nastojim nositi veselo, Bogu na slavu i za potpunu sreću ljudi, posebno mladih.

● Mirjana, hvala. I ja tebi u ime čitatelja našeg lista, želim puno sreće i Božjeg blagoslova.

Razgovarao: Iv.

Iako u invalidskim kolicima, Mirjana Dugandžić je sretna srećom koja dolazi od čvrste vjere u Boga

Na hodočašću u Nevigesu bio i naš Kardinal

Crkva – šator Božji među ljudima

U hardenberškoj dolini bogatoj šumovitim brežuljcima, na rubu ruskog područja, na putu između Wuppertala i Essena leži gradić Neviges.

Poznat je u koelnskoj nadbiskupiji kao hodočasničko mjesto s velikom hodočasničkom crkvom posvećenoj „Kraljici Mira”. Crkvu je posvetio 22. svibnja 1968. god. kineski biskup Vitus Maria Chang Tso Huan.

Arhitekt Gotfried Böhm ostvario je na jedan izvanredan način ideju hodočasničke Crkve: šator za kratkotrajni boravak čovjeka na putu.

Uistinu, crkva se može usporediti s golemim šatorom, ako ju se promatra odozgor. Unutarnji prostor pod golemom krovnom konstrukcijom slični na forum (veliki prostor za sakupljanje mnoštva).

U sredini tog prostora nalazi se oltar, znak Krista, oko koga se sakupljaju oni „koji Gospodinu pripadaju”, dakle Crkva. Profesor Elmar Hilebrand je na oltaru, na stupu presv. Sakramenta i na Marijinu stupu stvorio suvremena umjetnička djela, koja kroz težinu materijala (stupovi, kamene blokade, su masivni vulkanski kamen iz Abruzzi u Italiji) ukazuju na vječno, nepromjenljivo u „Crkvi na putu”. Mala, stara Milosna slika ugrađena je u Marijin stup, koji se kao jedno stablo izdiže četiri metra visoko. Iz krune raste križ i Marija s Djetetom. Kroz to se naglašava punina života u Crkvi.

Isto tako po nacrtu Gottfrieda Böhma izgrađeni su prozori koji prikazuju Marijine motive: s tri mjesta osvjetljava crvena ruža crkveni prostor izvanredno jakom svjetlošću, tako da se čini kao da betonski zidovi cvjetataju. Crkva „Marije, kraljice mira” je uistinu „hodočasnička crkva” koja vjerniku „na putu” pruža mjesto predaha i po Mariji ukazuje na odredište. U blizini hodočasničke crkve nalazi se šumovito brdašće s križnim postajama koje hodočasnici uvijek rado posjećuju i poput Marije, Majke Isusove, prate Gospodina na njegovom patničkom, krvavom i otkupiteljskom putu.

Velika crkva premalena za Hrvate

Crkva „Kraljice mira” može primiti 4000 hodočasnika. Na Duhovski ponedjeljak, većtamo od 1973. godine, redovito dolaze hrvatski hodočasnici Sjeverne Vestfalije u ovu crkvu. Svake godine misno slavlje predvodi domovinski biskup. I svake godine broj hodočasnika raste. Ove godine, na Duhovski ponedjeljak, misno slavlje predvodio je kardinal dr. Franjo Kuharić. Njemačke novine „Völkischer Beobachter” od 28. svibnja 1985. zapisale su: „Mehr als 6000 Pilger nahmen gestern an der traditionellen Kroaten-Wallfahrt teil.”

Tako je velika crkva postala premala za Hrvate.

Došli su hrvatski hodočasnici iz 21 misije u Sjevernoj Vestfaliji svome kardinalu, „Kraljici Mira” i svome Bogu. Pristupili su sakramentu pomirenja kao nikada do sada, jer su svećenici morali ostati u ispovjedaonici i za vrijeme križnog puta koji je ove godine predvodio mons. V. Stanković, ravnatelj za inozemnu pastvu.

Kardinal je s Božjim narodom išao od postaje do postaje i skupa s narodom pjevao i molio.

Tehnika u službi čovjeka

Po završetku križnog puta narod je poput velike rijeke uplovio u prostrano more velike crkve. Ali svi neće moći ući. Što će ostali reći, Bože moj? Bit će prikraćeni za Misu, za kardinalovu propovijed, za...?

Ne bojte se, reče mi njemački franjevac, jer ozvučenje izvrsno funkcionira i izvan crkve. U to smo se uvjerali i za vrijeme križnog puta. Oni će biti povezani s onima unutra. Hvala ti, Bože, za tehniku koja je u službi čovjeka.

Misno slavlje i sveti likovi

Ušao narod pod taj betonski šator da malo predahne, da posluša, da se nahrani Riječju Božjom i Kruhom živim, da se preko kardinala poveže i s domovinskom Crkvom, a preko svetih likova koji su za ovu prigodu stigli iz Kölna (najstarijim likom Majke Božje kod Hrvata iz 11. st. i najstarijim hrvatskim križem s krstionice hrvatskoga kneza Višeslava iz 8. st.) s trinaeststoljetnom poviješću kršćanstva kod Hrvata. Pjeva narod, jer Misa je i slavlje, a ne samo žrtva. Žrtva Isusa Krista omogućila nam je ovo slavlje.

Radosni smo, jer smo otkupljeni, jer smo spašeni po krvi Kristovoj i pozvani na život budućega vijeka po njegovu slavnom uskrsnuću. Zato pjevamo i zato se veselimo.

Veseli smo i jer je kardinal, naš kardinal među nama. Došao je sa željom da ovo hodočašće bude za duhovno dobro naših vjernika, da se učvrste u vjeri i da žive po vjeri. Kardinala, biskupe Ivu Gugića i dr. Klausa Dicka, mons. V. Stankovića i dr. Rajmunda Amanna, te sve svećenike (30), časne sestre, pastoralne suradnike i socijalne radnike kao i sav narod Božji, pozdravio je p. Jozo Župić.

U ime mladih kardinala je pozdravila studentica iz Bochuma Marija Šimović i predala mu album sa slikama mladih iz 21 hrvatske katoličke misije u Sjevernoj Vestfaliji.

Kardinal je zahvalio i progovorio kao Božji glasnik Božjem narodu. Poveo ga je po svojoj riječi Kristu, Mariji, na zelene pašnjake – k svetim sakramentima, govorio o važnosti Mise, molitve, o identitetu kršćanskog i narodnog. A narod slušao svoga kardinala i u njemu prođuhovljenju i jednostavnu prepoznao svoga pastira koji je spreman skupa s narodom trpjeti, moliti, svjedočiti...

Kod misnih čitanja, molitve vjernika i prinos darova zastupljene bijahu sve misije po svojim predstavnicima, i to mladima. Mnogi u narodnim nošnjama. U njima se dočaravala slika „Lijepe naše”.

Narod je molio, pjevao, pričešćivao, zahvaljivao.

Riječi zahvale na kraju Misu izrekao je i koelnski pomoćni biskup dr. Klaus Dick. Radovao se što je s nama mogao Boga slaviti i što je mogao izmijeniti bratski poljubac s kardinalom dr. Franjom Kuharićem.

Poslije Mise bilo je dovoljno vremena da se to veliko mnoštvo i tjelesno okrijepi, razonodi i osunča na toplom suncu, sklopi prija-

(nastavak na sl. str.)

Kardinal Kuharić na križnom putu u Nevigesu. U propovijedi je natpastir poveo svoje stado na zelene pašnjake svetih sakramenata.

Hrvatski doprinos Evropskoj godini glazbe

„Nikola Šubić Zrinski” u Münchenu

Ova najpoznatija hrvatska opera koju je napisao najplodniji hrvatski skladatelj Ivan pl. Zajc, nije samo jedno kulturno djelo hrvatske glazbe. Njezino pravo značenje, osim na umjetničkom polju, temelji se prije svega na kulturno-povijesnom području.

Godine 1566. pada hrvatski ban Nikola Šubić Zrinski pod bedemima grada Sigeta, pred ogromnom nadmoći truskog cara Sulejmana sa svim svojim borcima. Car Sulejman, zvan Veliki, ozlojeđen neočekivano žestokim otporom malobrojnih Hrvata i predugom opsadom grada, umire u svom šatoru još prije pada samog Sigeta.

Neviđenim otporom branitelji Sigeta su do te mjere oslabili turske čete da glavni vojskovođa, Mehmed-paša Sokolović, nije više mogao nastaviti svoj pohod na Beč – to „leglo kršćanstva”, koje je namjeravao zauzeti. Tursko nadiranje na kršćanski Zapad i kršćansku kulturu zaustavili su ovoga puta Hrvati sa svojim banom Nikolom Šubićem Zrinskim.

Upravo u ovome leži povijesno-kulturno značenje tog davnog događaja. Ovakva i slična zbivanja oduvijek su bila „izazov” za umjetnike raznih stremljenja.

(nastavak s prednje str.)

teljstva, obnovi uspomene sa starim prijateljima i kupi nešto za uspomenu iz živopisnog Neviges. Veselo je zaista bilo na svakom koraku.

A poslije podne opet je mnogima dana prigoda da se još jednom poklone euharistijskom Isusu. Ovu pobožnost opet predvodi kardinal Kuharić uz asistenciju vlč. Stjepana Penića. Svirala je, kao i kod Mise, s. J. Petković. Po završetku jednosatne pobožnosti ispratili smo dragog kardinala zaželjevši mu sretan put u Domovinu. Ovo je bio njegov prvi dolazak u Neviges, a nadamo se da će ih još biti.

Jozo Župić

Ivan pl. Zajc, mnogostrani stvaralac (oko 1200 raznih kompozicija), prezentira 1876. godine tadašnjoj javnosti svoju nezaboravnu operu „Nikola Šubić Zrinski”.

Ove godine, koja je proglašena europskom godinom glazbe, priređena je u Münchenu 19. svibnja koncertna i neznatno skraćena izvedba te opere, kao kulturni doprinos Hrvata ovoj jubilarnoj godini glazbe.

Bilo je to uopće po prvi put da se dramatični milozvuci „Nikole Šubića Zrinskog” čuju na njemačkom tlu.

Kuriozitet ovog kulturnog događaja ipak ne leži samo u umjetničkoj vrijednosti izvedbe, koja je bila na zavidno visokoj razini, nego i na slijedećim datostima: skoro svi umjetnici – solisti, kor i orkestar bili su Nijemci. Iznimke su činile sestre Stojanović – Ozana, koja je pjevala ulogu Jelene, kćerke N. Zrinskog i Suzana, koja je pjevala u koru, tercetu Hrvatskih vila.

Posebno priznanje zaslužuju njemački solisti koji su pjevali na hrvatskom jeziku i koji su svoje uloge naučili napamet.

Razdragana publika, koja je skoro popunila velebnu dvoranu Herkulesaal – salu za kulturne i umjetničke predstave, gdje je nastupio i Sv. Otac Ivan Pavao II, kada je boravio u Njemačkoj – srdačnim je aplauzom popratila svaku solističku, korsku i instrumentalnu scenu na pozornici. Dostojanstvenim i svečanim držanjem, svojim simpatijama koje su pokazali prema njemačkim i hrvatskim umjetnicima, gledaoci su dali svoj doprinos ovoj izvanredno uspješnoj, harmoničnoj i možda za mnoge nezaboravnoj umjetničkoj predstavi. Oči, svijetle od suza, mogle su se

nazrijeti ne samo među solistima na pozornici, nego još mnogo više među brojnom hrvatskom publikom u dvorani.

I, kao uvijek kod velikih i značajnih predstava, ni ovaj puta se umjetnici nisu mogli povući s pozornice bez „Zugabe”. Dugotrajnim, oduševljenim ovacijama nakon zadnje scene solista, kora i orkestra – „U boj, u boj...”, prisilili su dirigenta da ponovi tu zadnju, možda najljepšu, najupečatljiviju i najimpozantniju opernu scenu.

Srdačni aplauzi, kojima publika nije škrtarila, bili su najočitija i najljepša „hvala” izvođačima.

Da se koncertna izvedba opere Nikola Šubić Zrinski uopće mogla prezentirati publici u Münchenu, najzaslužniji je, bez sumnje, mladi hrvatski dirigent Ivan Cerovac. On je podnio divovski dio organizacijskog i umjetničkog rada. Südwestfälische Philharmonie, kojom on dirigira, nalazi se u Siegen, kor, koji je vodio i uvježbavao, u Olchingu kod Münchena, a sa svim solistima, koji su u Münchenu, morao je posebno vježbati.

Kada se ima pred očima da za sav taj rad nije imao niti šest mjeseci vremena, onda je lako uvidjeti s kakvim elanom je radio i koliko truda je morao uložiti da i Nijemci, solisti i kor, pjevaju hrvatski, skoro kao da im je to materinski jezik.

Temperamentno i veoma rutinski dirigirao je on svojom filharmonijom koja je precizno reagirala na svaki njegov mig.

Hvala zaslužuje i gosp. Franz Arnold, koji je osim toga izvanrednim umijećem uvježbavao dva daljnja kora, koji su bili sastavni dio „Zrinskog” i time mnogo doprinio ovom veoma uspješnom njemačko-hrvatskom kulturnom pothvatu.

Ugodno nam je spomenuti i činjenicu da je vrhovno pokroviteljstvo izvedbe opere „Nikola Šubić Zrinski” imao bavarski ministarpredsjednik Franz Josef Strauß. – promatrač –

Njemačkim pjevačima „N. Š. Zrinskog” na hrvatskom publika se odužila dostojanstvenim držanjem i kulturnim odobravanjem

**ZZ ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a. M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (0 69) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

WAIBLINGEN/SCHÖNTAL

Hodati na svojim nogama,
to je cilj odgoja

Na obiteljskom seminaru u Schöntalu, koji je po tko zna koji put organizirao socijalni radnik u našoj misiji Waiblingen g. **Mirko Vidačković**, sudjelovalo je od 21. do 23. lipnja 1985. godine 11 brčnih parova sa svojom djecom. Predavač je bio hrvatski misionar iz Berna (Švicarska) **fra Šimun (Šito) Čorić**, magistar psihologije s glasovitog sveučilišta „Columbia“ iz New Yorka. Poznat je, osim po skladanju i pjevanju općeljudsko-duhovnih šansona, i po uspješnom radu s mladima. Tema njegovih referata za obitelji iz misije Waiblingen može se sažeti u naslov: „Zdravo ponašanje u odnosu roditelja i mladih – utjecaj roditelja na samosvijest mladih“.

Odmah na početku predavač je naglasio da svojim izlaganjem želi potaknuti sudionike seminara (a bilo je nazočno 49 osoba!) da počnu razmišljati o sebi i o svom vladanju. Zamolio je sudionike da pitaju i da sve svoje probleme iznesu pred cijeli skup, iskreno i otvoreno, bez bojazni. Neslaganje između roditelja i mladih, tzv. „konflikt generacija“, rekao je predavač, star je koliko i čovječanstvo. „Mladež je loša, a stari, stariji nisu kako treba“, čuje se krilatica.

Kakav onda ima biti pravi ljudsko-kršćanski odgoj? „E, da smo imali mogućnosti, e da nam djeca završe školu“, kukaju mnogi roditelji i misle da bi sve bilo drukčije.

A cilj odgoja je: **stvoriti samostalne ljude koji mogu upravljati svojom glavom i hodati na svojim nogama**. Ankete su pokazale da mladi sazrijevaju dvije godine prije nego što su to njihovi roditelji mislili. Ima i odraslih ljudi, rekao je predavač, koji su oduvijek ovisni o svojim roditeljima. Djetetu treba omogućiti da što više samo odlučuje. Novost, koja se svih nas tiče! Roditelji prečesto misle da je samo njihovo vladanje ispravno. A je li to tako? Nema sumnje da su mladi u najvećem broju slučajeva iskreniji i širokogrudniji od onih koji su im život darovali. Osjećaj krivnje nije mjerilo da je netko lošiji ili bolji od nas. Opuštenost i razum moraju diktirati naše postupke, osobito prema mladima. Djetetu se ne smije reći da je loše. Treba kazati da je njegov postupak loš ako se neodgovorno vlada. Partnerstvo između djece i roditelja – to je ono što pravi odgoj ima postići. Naglašavajte negativnosti, s roditeljske strane, ne vodi ničemu. Dijete je roditeljima jedna vrst slike koju treba doradivati, rekao je „Šito“.

Krist nije predbacivao ljudima njihovih slabosti, nego im je pomagao. Ne naglašavajući negativne osobine, a otkrivajući pozitivne strane u djetetu, pomaže mu se da prerasta u kreativno i samostalno čeljade. Jedino samostalan čovjek može razvijati Božje darove u sebi.

Bračni parovi iz misije Waiblingen najradije se i najčešće okupljaju na obiteljske seminare upravo u samostan Schöntal

Ako roditelji, rekao je predavač, previše govore djeci da u nečemu moraju uspjeti, to na djecu djeluje negativno. Ne valja ih previše sputavati odredbama, propisima, da ne bi u odrasloj dobi činili samo ono što im se naredi. Jako važna komponenta u odgoju je obiteljska atmosfera. Vrednote, ljudske, moralne i religiozne, dijete uči više od roditeljskog ponašanja nego od roditeljskih riječi. Nikada se djetetu ne smije reći: „Ti si bilo loše, pa i ja prema tebi moram biti loš“. Djecu valja

ljubiti istom ljubavlju kojom Bog nas ljubi i opraštati im kao što on nama oprašta. Vrlo je važno da roditelji upoznaju sebe. U tom će se slučaju prema djeci odnositi pozitivno.

Iako se radilo i po šest sati dnevno, napravljene su samo dvije pauze. Predavanje i diskusija bili su toliko zanimljivi i plodni da su sudionici željeli da „vrijeme stane“. A i to je već uspjeh.

Stanka Videčković

BALINGEN

Dan sakramentalnog života
misije

Balinška misija je 2.6.1985. doživjela veliku radost. Toga dana sudjelovalo je u euharistiji 40 prvopričesnika i 60 krizmanika. Misu je predvodio vrhbosanski pomoćni biskup dr. Tomislav Jablanović uz koncelebrante: mons. Jürgena Adama iz Rottenburga, dekana Karla Duttlingera, voditelja misije Ivicu Komadinu i voditelja misije Tuttlingen Ivicu Borića.

Do posljednjeg mjesta bila je ispunjena prostrana crkva. Skladno pjevanje misijskog zbora i recitacije mladih prvopričesnika i krizmanika duboko su se usađivali u srca prisutnih vjernika.

Biskupova riječ urezivala se u svakoga prisutnoga.

Govorio je kao što treba da apostol govori. Hrabrio je prisutne u vjeri, učvršćivao ih u nadi i pouzdanju u Trojedinoga Boga. Uputio je riječi prvopričesnicima: „Vi ste prvopričesnici na pragu života... vi hoćete da

živite... zato neka sada na početku klanjanje i primanje Tijela Kristova bude vaša snaga da rastete kao cjeloviti ljudi.“

Riječ krizmanicima: „... iskustvo pokazuje da se svijet sastoji od dobra i zla. Odbacite svijet droge, alkohola, razvrata i seksualne raskalašenosti, to ubija život... izbjegavajte zlo.“

Riječ roditeljima: „Slavite Boga u svojim dušama. Neka prakticiranje vaše kršćanske vjere bude dokaz izlivenosti milosti Gospodine.“ Sve se tako lijepo odvijalo i činilo se da kratko traje. Blizu tisuću sabranih vjernika s velikom je pobožnošću i odanošću sudjelovalo kod stola riječi i tijela Kristova. Bili su za to, dan prije ovoga velikoga slavlja, pripremljeni u sakramentu sv. pokore.

Ovaj veliki dan ostat će u sjećanju svih prisutnih. Divan ugođaj. Vrijedni i marljivi radnici: župnik Ivica, Mladen i misijski sastav, Štef, Slavko, mladi i toliki nespomenuti dokazali su koliko su spremni žrtvovati za bližnje. Dan sakramentalnog života misije!

Dan susreta koji se pamti. Veselje koje se ne zaboravlja. Uzdanica, budućnost Crkve, imala je svoj dan.

ACIVI

Hodočašće rottenburške regije u Schöntal

„Ljudi drugog puta”

Pred više od 2.000 hrvatskih vjernika iz naših misija u biskupiji Rottenburg/Stuttgart, okupljenih u lijepoj schöntalskoj crkvi, pojasnio je u pozdravnoj riječi na hrvatskom jeziku prelat Jürgen Adam riječ Djela apostolskih koja kršćane nazivaju „ljudima drugog puta”. Svečanu sv. Misu predvodio je mons. Vladimir Stanković u koncelebraciji s petnaest svećenika. Prekrasna crkva, koja ipak nije najprikladnija za euharistijska slavlja, odjekivala je pjesmom, navještajem Riječi i molitvom u dragoj „rvackoj riči”. Ravnatelj hrvatske inozemne pastve, mons. Stanković, iza kako je naveo gdje sve Hrvati žive i kako Gospu slave, spomenuo je da su sva hodočasnička okupljanja i te kako važna zbog religioznog, socijalnog i psihoterapeutskog momenta. „Biti zajedno u molitvi”, rekao je, „hoće reći: dijeliti vjeru, radost i tugu – zajednički”.

Kulturno-umjetnički program koji se odvijao pod šatorom, a komu je prisustvovalo više od 1.000 ljudi, bio je lijep. P. Šito Čorić, pomognut glavnim organizatorom i pjevačem fra Radovanom Čorićem i momcima iz

Pjevač fra Šito Čorić spretno je spajao modernu glazbu s narodnim melosom

ulmske „Mladosti 5”, zadovoljio je publiku i sadržajem i načinom pjevanja. Bio je izvrstan. Spretno je spajao moderno s narodnim, što mu publika nije zaboravila nagradi-

ti (pljeskom). Poslije službenog dijela programa „Mladost 5” je svirala za ples i zabavu. Lijep susret, lijepa Misa, lijep program – i što bismo drugo htjeli ili mogli očekivati? /v.

GÖPPINGEN

Dva svečana događaja

U razmaku od dvanaest dana vjernici misije Göppingen i lijepi broj vjernika susjednih misija bili su svjedoci dvaju svečanih događaja koji su se zbili na području misije Göppingen. To su hodočašće u svetišće „Ave Maria” u Deggingenu i koncert KRUNOSLAVA KIČE SLABINCA u Göppingenu. Misijsko hodočašće u „Ave Maria” (uvijek pada na Duhovski ponedjeljak) postalo je pomalo tradicionalno i od vjernika pravo

obljubljeno. U misiji, tko se iole osjeća vjernikom-katolikom, ne propušta priliku, ako mu mogućnosti dopuštaju, hodočastiti u omiljelo svetišće u Deggingenu. S ovog hodočašća vjernici su se uvijek vraćali svojim kućama s lijepim i pomalo nazoravnim dojmovima. Ovogodišnji dojmovi, čini se, nadmašuju sve one prijašnje. To proizlazi, vjerojatno, odatle što su ovog puta imali priliku vidjeti (prvi put) svoju djecu gdje u narodnim nošnjama, pod vodstvom gospođe Marice Taler, igraju domovinska narodna kola praćena glazbom četvorice članova iz

misije. Da se lijepo i dobro izvodilo, govore brojni aplauzi koje je tom zgodom pobrala novoosnovana folklorna grupa.

Drugi veliki i svečani događaj je koncert koji je 7. 6. 1985. održao u Stadthalli u Göppingenu poznati i proslavljeni pjevač KRUNOSLAV KIČO SLABINAC s grupom OSIJEK i MARTOM NIKOLIN. U punoj dvorani KIČO je sa svojom pratnjom zabavljao kojih 700 – 800 nazočnih ljudi i opet, kako se moglo primijetiti i doznati, najviše vjernika göppinške i susjednih misija. Sve je bilo, uvjerenje je nazočnih, na visini: KIČINO pjevanje i usputno zabavljanje, štimung u lijevoj dvorani i korektno i uljudbeno držanje publike. Ovaj koncert u Göppingenu, uz onaj što ga je dan ranije održao u Heilbronn, je jedan od najljepših – govorio je KIČO – koje je on održao u svojoj dugoj i bogatoj pjevačkoj karijeri.

I na kraju vrijedno je još napomenuti da se od sudionika u Deggingenu i u Stadthalle u Göppingenu moglo čuti: **Ponovilo se opet nešto ovako!** A. B.

Za Krunoslava „Kiču” Slabina se kaže da čovjek ne zna je li veći pjevač ili glumac. Ustvari je jedno i drugo.

Nova kazeta!

Popularni sastav „Mladost 5” iz Hrvatske katoličke misije u Ulmu izdao je nedavno vrlo lijepu kazetu svojih pjesama od kojih spominjemo: „Snježana”, „Znam da me ne voliš”, „Zbog tebe”, „Čekam na tebe”. Kazeta se može nabaviti u spomenutoj misiji, kod g. Caparina, po cijeni od 10 DM. Preporučamo je od srca.

AACHEN

Govorite jezicima ljubavi!

U prepunoj crkvi Sv. Petra podijelio je apostolski nuncij iz Bonna, dr. Josip Uhač, u nedjelju 12. svibnja sakrament sv. krizme 30 – orici mladih, u dobi od 12–16 godina, i trima odraslim osobama. Apostolskog nuncija pozdravili su predstavnici krizmanika (Ankica i Danijela) s 13 crvenih ruža, znakom naše 13-stoljetne vjere, odanosti Kristu.

U svojoj propovijedi Nuncij je među ostalim rekao: „Dragi krizmanici, ... drugo što vam želim staviti na srce jest ljubav prema bližnjemu, a u vašem slučaju ljubav prema vlastitom narodu i to prema gastarbajterskom. Jer, vaši roditelji, vaši sunarodnjaci su slabi, bližnji, koji će sutra trebati vašu pomoć. Budite vi njihovi branitelji, budite vi koji dobro vladate njemačkim jezikom most između Hrvata i Nijemaca, most između Nijemaca i gastarbajtera. Govorite drugim jezicima – jezicima ljubavi koje svatko razumije, da tako i drugi upoznaju i veličaju Boga.”

Za ovu zgodu piše aachenski biskup dr. Klaus Hemmerle misionaru: „Dragi subrate! ... Za mene je lijep znak da je Sv. Otac poslao kao svojega osobnog zastupnika u našu zemlju jednog Vašeg sunarodnjaka. Što se ovdje izražava, to vrijedi i inače: vaši sunarodnjaci ovdje kod nas su dar, dar nama, i mi smo više primaoci nego davaoci u

Mladima iz Aachena podijelio je „pečat dara Duha Svetoga” papinski nuncij u Bonnu nadbiskup Josip Uhač

uzajamnoj povezanosti. Neka Duh Sveti upali u mladima ove zajednice snagu za svjedočenje, hrabrost za mostogradnju, svjetlo za budućnost.”

Poslije lijepog slavlja u crkvi nastavilo se slaviti kod kuće, odnosno u dvorani Sv. Josipa. Apostolski nuncij je žurio u Bonn, pa su slavljenike u dvorani (11 krizmanika s. oko 160 uzvanika) posjetili fra Bernardo Dukić,

dr. Žitković, vjeroučitelj na gimnaziji i fra Mato. Slavlje u dvorani su organizirali sami roditelji. Fra Bernarda je iznenadilo toliko zajedništvo i sloga, pa se nije mogao suzdržati da ih ne pohvali. Svoje veselje izrazio je i pjesmom, koju su drugi spontano prihvatili.

U dvorani su bili zastupljeni svi krajevi „Lijepe naše”, što je vrlo važno. Bilo je i gostiju iz Domovine i naravno – Nijemaca. M.K.

ESSLINGEN

„Obiteljske Mise” ne gube na privlačnosti

Ima velik broj godina da je hrvatski misionar u Esslingenu fra Petar Vučemilo uveo tzv. „obiteljsku Misu”, koja se u gradu na Nekru održava svake prve nedjelje u mjesecu. Za razliku od drugih nedeljnih Misa ovu karakterizira veliko sudjelovanje Božjeg naroda, orkestralno pjevanje i sviranje (i za to je, uz prof. Klinca, ne samo za esslinški kraj, najzaslužniji p. Vučemilo!) i prigodna propovijed-predavanje pozvanih svećenika. Fra Petrov nasljednik misionar fra Silvestar Bota objeroučke jed podržao tu svježju i pastoralno vrlo potrebnu novost svoga predšasnika. Svijet masovno dolazi na te Mise, Klinčevi mališani sviraju i pjevaju izvrsno, a propovjednici, u dogovoru s misionarom, razrađuju najaktualnije teme iz obiteljskog života, s kršćanskog stajališta naravno.

Na svetkovinu Presvetog Trojstva ove godine, 2.6.1985., obiteljskoj je Misi u Esslingenu i Nürtingenu predsjedao urednik „Živa zajednice”. On je i propovijedao. Pred blizu 500 slušatelja u Esslingenu i 120 u Nürtingenu p. Ignacije je govorio o odgovornom roditeljstvu. Spomenuo je da se ono najviše pokazuje u velikodušnom darivanju života i mukotrpnom, ali svetom, odgajanju potomstva. Na pitanje koliko djece trebaju imati kršćanski supruzi propovjednik je od-

govorio riječima II vatikanskog sabora (Konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu, br. 51): „Taj sud (o broju djece) kršćanski bračni drugovi moraju donijeti sami pred Bogom, tj. po svojoj savjesti, koja mora biti usklađena s Božjim zakonom”. Crkva, protumačio je p. Ignacije, ne određuje koliko će djece imati pojedini kršćanski roditelji. To je njihova stvar. Stoga se, zaključio je, odgovornost u rađanju ne može mjeriti brojem rođene djece. Materijalne, duhovne i zdravstvene prilike moraju pri planiranju obitelji igrati važnu ulogu. No, Crkva sve svoje bračne parove potiče na velikodušnost u rađanju.

Što se odgoja djece tiče propovjednik je iznio mišljenje Crkve koje se, po prilici, može ovako izreći: roditelji trebaju služiti novom životu ne gledajući u njemu ni idola, ni lutku. Odgojiti djecu za duboku čovječnost i osvjedočeno vjerništvo – to je vrhovni cilj roditelja-odgojitelja.

Mladi su, pod ravnanjem prof. Klinca i pastoralne suradnice Mare, dopadljivo svirali i pjevali. Fra Silvestar ih je i ovoga puta, posli-

je Mise, nagradio ukusnim objedom u lijepim misijskim prostorijama. Ručak su pripremili majke-dobrovoljke. I što bi Crkva bez dobrovoljaca, kad je govor o Božjem kraljevstvu? Iv.

Premda sasvim malen, i on dolazi na obiteljske Mise

Diplomiralo 26 socijalnih radnika

Ovih je dana na Visokoj katoličkoj školi za socijalni rad u Kölnu (Odio Aachen) 26 naših radnika pri karitasu položilo

sve potrebne ispite i steklo zvanje diplomiranog socijalnog radnika. Uvjereni smo da će saznanja koja su stekli za vrijeme tri i pol godišnjeg studija biti od velike koristi u povjerenom im radu. Čestitamo!

STUTT GART

156 prvopričesnika

U nedjelju 12. svibnja u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Stuttgartu u 13 sati započelo je prvopričesničko slavlje 78 djevojčica i 78 dječaka sa svečanom procesijom i pjesmom. Na čelu mladići i jevojke u narodnim i ministrantskim nošnjama, a iza njih 156 prvopričesnika sa svijećama u rukama. Preko tri tisuće vjernika s pjesmom „Do nebasa nek se ori” pratilo je naše bijele anđele u crkvu. Bio je to nezaboravan događaj. Konkatedrala sv. Eberharda još jednom bila je pretijesna za sve Hrvate i njihove prijatelje koji su se tog dana našli na ovom slavlju. Prolaznici Nijemci zadivljeno i začuđeno su promatrali ovaj nesvakidašnji prizor. Poslije pozdrava voditelja misije o. Žmire koji je predvodio ovo slavlje uz asistenciju fra Ante i fra Marinka, u ime mladih, prvopričesnika je pozdravila Suzana Prlić. Nakon pozdrava slijedila je sveta Misa. Cijela Crkva sudjelovala je pobožno i radosno u pjevanju koje predvodi naš mješoviti crkveni zbor pod vodstvom s. Alojzije i dječji orkestar pod ravnanjem prof. Klinca.

Kratkotrajna sjeta sve nas je poprimila kada je voditelj misije dr. Žmire naglasio da bi bilo divno da smo danas u našoj lijepoj domovini... ali ostanimo čvrsti u svom životu i sačuvajmo ove naše anđeliće dragoj nam domovini.

U molitvi vjernika prvopričesnici su izrazili Bogu zahvalnost za ovaj najljepši dan u njihovom životu, molili su za svoje roditelje, prijatelje, za cijeli puk Božji... U prikaznoj povorci prinijeli su na oltar znakovite darove: vino, kruh, kalež, loptu, križ, vjeronaučne knjige, svijeću iz Marije Bistrice, 13 crvenih ruža-simbol 13 stoljeća kršćanstva u Hrvata, i hrvatski kamen koji je sve prisutne povezao s domovinom. I prije i poslije pričesti prvopričesnici su recitacijama i pjesmama izrazili Bogu zahvalnost za ovaj dan. Na kraju je vjernička zajednica puna radosti i zahvalnosti Bogu i domovini otpjevala molitvenu pjesmu „Lijepa naša”.

Majkama za ljubav

Proslava Majčinog dana u Stuttgartu ove godine bila je 16. svibnja u jednoj od najljepših dvorana u Baden-Wurtemberg-pokrajini, u Schwabenlandhalle. Oko 2.500 posjetitelja okupilo se tog dana u svečano ukrašenoj dvorani. Slavlje je započelo sv. Misom koju je predvodio mons. Stanković, ravnatelj hrvatske inozemne pastve i mons. Jürgen Adam, referent za strance u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Mons. Adam je na početku pozdravio sve prisutne na hrvatskom jeziku, posebno današnje slavljenice naše majke i pozvao ih da ostanu vjerne majčinskom pozivu i da će on u tu svrhu moliti za njih, jer je u njihovim rukama budućnost obitelji. U svojoj propovijedi mons. Stanković istaknuo je posebno ulogu majke, bake i žene u druš-

Ovogodišnji stuttgartske prvopričesnici pred glavnim oltarom crkve sv. Eberharda. S njima su i njihovi vjeroučitelji.

vu i Crkvi te naglasio da naziv „slabiji spol” za njih ni u kojim slučaju nije na mjestu. Majke-žene su te koje nose najveći teret u jednoj obitelji. Dupkom puna dvorana je pobožno sudjelovala u euharistijskoj žrtvi, a pjevanje je predvodio orkestar naše misije.

Nakon sv. Mise slijedio je prigodni četverosatni program posvećen našim majkama. Započeo je pozdravom majci domovini pjevanjem himne „Lijepa naša” uz ritmičke pokrete mladih naše misije. Pozdravne riječi svima je uputio dr. Žmire, voditelj misije u Stuttgartu. A iza toga na pozornici su se izmijenjivali orkestar naše misije koji je odsvirao nekoliko narodnih pjesama, ritmička grupa, najmlađi s pjesmama i recitacijama. Svi su u dvorani pozorno pratili svaki pokret, svaku pjesmu i pljeskom nagrađivali izvođače. S posebnom pozornošću praćen je poučni i dirljivi igrokaz „Velika zabluda” od I. Zirduma. U novom svijetlom i mladenačkom poletu predstavila se i sve prisutne oduševila folklorna grupa naše misije izvedbama spleta igara iz Međimurja, Prigorja i Bunjevca. Poslije službenog programa misijski sastav „FONTANA” svirao je za zabavu i ples. Razilazak bijaše u radosti bogato ispunjenog i kršćanski doživljenog Majčinog dana.

ta mjesta, kao svoj dar za prikazanje. Dirljivo je bilo, na svim mjestima, vidjeti djecu kako ponosno i radosno, ali duboko suosjećajući s djecom koja trpe, prinose svoje priloge na oltar. Naddušobrižnik o. Bernardo Dukić koji je predvodio svetu Misu u sv. Eberhardu, gdje je najbrojnije okupljanje hrvatskih vjernika u Stuttgartu, bio je ugodno iznenađen ovom jedinstvenom akcijom stuttgartske vjeroučenika i odao im priznanje za njihov trud. Te nedjelje vjeroučenici naše misije skupili su 3.500 DM.

Korizmeno odricanje

Vjeroučenici Hrvatske katoličke misije i ove godine kroz korizmu sabirali su za svoje vršnjake-Karitasovu djecu, u Zagrebu. Na početku korizme vjeroučitelji su im podijelili kutijice „Moj dinar za braću u bijedi” i objasnili smisao ovog skupljanja. Djeca su se ne samo odričala slatkiša, bombona i žvaka nego su i starije oduševili za ovu akciju. Svoje kutijice donijeli su na svete Mise 21. travnja u povorci na oltar, na četiri različ-

Stuttgartske „NEK”

Hrvatska katolička misija u Stuttgartu djeluje i živi i okuplja nebrojeno mnoštvo vjernika i djece već 27 godina. Ali, prvi put ove godine okupili su se hrvatski vjernici na proslavi hrvatskog Tijelova. Dosadašnjih godina Hrvati su zajedno s Njemcima, Talijanima, Portugalcima i Španjolcima sudjelovali u tijelovskim slavljinama u više crkava u Stuttgartu. Iz iskustva naših dušobrižnika znano je da se mali broj naših vjernika priključuje proslavi Tijelova u njemačkim župama. Zato su naši misionari odlučili ove godine sami organizirati proslavu Tijelova za hrvatske vjernika na prostoru naše misije.

Dobro pripremljeno i dugo pripremano slavlje Tijelova održano je 6. lipnja o. g. na opće zadovoljstvo svih sudionika. Iako meteorološke prognoze nisu bile naklonjene, tog dana vrijeme nije moglo biti ljepše. Oko dvije tisuće hrvatskih katolika okupilo se ispred naše misije na ovo jedinstveno slavlje koje je započelo procesijom s Presvetim. Divno je bilo vidjeti stotinu prvopričesnika i toliko mladih i djece u narodnim nošnjama, a iza njih mnoštvo naroda u procesiji. Narod razmišlja, pjeva, a ponetko, sjećajući se valjda davnih dana, plače. Orkestar misije i pjevački zbor predvode pjevanje puka Božjega.

Euharistijsko slavlje molitveno, raspjevano, narodno. Predvodi ga voditelj misije dr. fra Pavao Žmire, uz asistenciju albanskog misionara fra Hila Kabashija i hrvatskog misionara u Stuttgartu fra Marinka. Mladi u narodnim nošnjama predvode čitanja i molitvu vjernika.

U propovijedi voditelj misije naglašava Božju namisao s čovjekom, Božju ljubav prema ljudima. Poziva prisutne da ožive svoju vjeru u veliko Otajstvo, veliku tajnu Tijelova. Tumači znakovitu prisutnost Isusovu pod prilikama kruha i vina. Podsjeća vjernike na zavjet dan u Ninu i Mariji Bistrici: hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi svetu Misu.

Nakon sadržajne i tematske propovijedi prisutni vjernici obnovili su svoja krsna obećanja, a prije završetka prvog dijela tijelovskog slavlja bilo je izloženo Presvetog Sakramenta. Pred Presvetim voditelj misije je izmolio i prigodnu euharistijsku molitvu, molitvu zahvalnu i molbenu za kruh, za život, za vjeru, za nadu.

Poslije podne održan je zabavni program u kojem su nastupili folkloristi stuttgartske

misije, solo-pjevači i zabavni sastav „FON-TANA“.

Duboko smo uvjereni da će dugo, dugo živjeti naši vjernici u Stuttgartu od ove tijelovske, kongresne uspomene.

M. Vukman

To treba doživjeti (blagdan sv. Ante)

Poznato je da naši vjernici diljem Domovine uvelike štije „Sveca svega svijeta“, velikog čudotvorca svetog Antu Padovanskoga i rado se okupljaju u njegova svetišta. Tu pobožnost naš je narod prenio i sačuvao i u tuđini. Proslava sv. Ante u Stuttgartu imala je ove godine jednu posebnost koja zasluži da bude registrirana: blagoslov djece pod večernjom Misom. Svi oni koji su ove godine prisustvovali toj svečanosti reći će da je to trebalo vidjeti i doživjeti. Iako je bio radni dan, iako su se tog popodneva u Stuttgartu odigravale polufinalne košarkaške utakmice za prvaka Europe, na večernjoj svetoj Misi u sv. Eberhardu okupilo se do 400 djece i mladih i preko 1.000 odraslih. Euharistijsko slavlje predvodio je pomoćni sarajevski

biskup TOMISLAV JABLANOVIĆ, predsjednik Vijeća BK za inozemnu pastvu. On je održao sadržajnu propovijed ocrtavajući lik sv. Antuna, Božjega čovjeka, čovjeka duboke vjere u Boga i živog osjećaja za drugog čovjeka. Pozvao je naše vjernike da i u tuđini svjedoče i žive svoju vjeru.

Orkestar naše misije predvodio je pjevanje, a cijela je Crkva sudjelovala pobožno i radosno u ovom nezaboravnom slavlju. Na kraju sv. Mise nastupio je dječji zbor i orkestar misije Verdijevom pjesmom „NABUCCO“.

Najdirljivije je bilo na kraju kad je voditelj misije o. Žmire zamolio očeve i majke da dovedu djecu pred oltar, kraj kipa sv. Antuna, da bi im biskup podijelio prigodni blagoslov. Odjedanput se ukaza šuma glava i ispruženih ruku tih dragih, malih bića, koja su za vrijeme Mise bila negdje u kolicima ili u majčinim krilima, a sada ih majke i očevi dižu uvis u nadi da im Bog neće uskratiti svoga blagoslova.

I dok je o. Biskup redom blagoslivljao djecu, osjetili smo da je ovo milosni trenutak, događaj koji je vrijedilo vidjeti i doživjeti.

M. Vukman

GIESSEN

U godini mladih Nijemci i Hrvati slave zajedno

U nedjelju 23. lipnja ove godine Hrvatska katolička misija u Giessenu pripremila je njemačko-hrvatsku sv. Misu, a iza toga kulturno-umjetnički program za hrvatske vjernike i njemačke goste. Na euharistijsko slavlje koje je predvodio voditelj misije fra Josip Bebić došlo je i oko osamdesetak njemačkih vjernika iz Ellvillea.

Fra Josip je preko sv. Mise održao propovijed na njemačkom. Propovijedao je o ljubavi,

vi, opraštanju, značenju i čuvanju braka. Pjesme su se pjevale naizmjenično njemački i hrvatski, a tako se i molilo.

Nakon završetka bogoslužja svi su krenuli na zajedničku priredbu u dvoranu St. Martinssaal, nedaleko od crkve. Uz kavu i domaće kolače prisutni su s oduševljenjem pratili program na kom su nastupali mladi Nijemci s njemačkim i hrvatskim pjesmama, a koje su naučili od svog bivšeg kapelana fra Josipa, dok je bio na njihovoj župi u Ellvilleu. Uz mlade Nijemce otplesala je i otpjevala nekoliko narodnih pjesama i plesova iz Hrvatske frankfurtska „Croatia-ensemble“.

Poslije umjениčkog programa folkloristi su sišli k svima prisutnima i povelu ih u kolo. I hrvatski i njemački vjernici su se uhvatili u kolo i nastavili plesati. Vjernici iz misije Giessen zaplesali su na koncu nekoliko izvornih bosanskih kola. Bilo ih je milina gledati. Rekli smo im da ih dogodine želimo vidjeti na Susretu hrv. kat. mladeži.

Fra Josip je bio vrlo velikodušan. Sve je lijepo prihvatio i počastio. Cilj ovog zajedničkog susreta bio je da se doprinese boljem razumijevanju Nijemaca i stranaca. Fra Josipu hvala!

sudionica

SINDELFINGEN

Na prvu pričest u procesiji

Od misijskog centra u Sindelfingenu mladi su prvopričesnici, njih 42, išli u procesiji do crkve Presvetoga Trojstva gdje su prvi put primili Tijelo Krista Gospodina. Pratio ih je orkestar i pjesma misijskog zbora mladih. Euharistijsko je slavlje predvodio p. Trpimir Grmec, naš svećenik na njemačkoj župi, a asistirao mu je misionar p. Tomislav Duka. Radost mladih bila je velika, a bogoslužje u punom smislu riječi dopadljivo i poručljivo. Mladi ga neće tako lako zaboraviti, a sjećat će ga se dugo, dugo i odrasli vjernici. Bilo je to 26. 5. 1985.

Sindelfingenski prvopričesnici sa svojim vjeroučiteljima i p. Trpimirom Grmecom

FRANKFURT/HOFHEIM

Dva gluha i dva kruha

Poznata je stvar da kad nam jedno osjetilo zakaže, oštetiti se ili potpuno propadne, da tada druga dolaze više do izražaja. Tako se nešto događalo u mjesecu lipnju u Hofheimu (frankfurtska misija). Naš pater nas je ugodno iznenadio za Majčin dan, 12. svibnja. Tada smo po prvi put „na svom bunjištu” imali veselicu. Bilo je glume, folklora, sjetnih recitacija, duhovitih viceva i dosjetki koje je pripovijedao pater, glazbe, gange. I svatko je u toj šarolikosti mogao naći nešto za svoju dušu, kako je i stajalo u pozivnici s programom. Veličanstveno! Mislila sam da je to samo moj osobni dojam. Ali, ne. Dugo se to prepričavalo na radnom mjestu, s poznanicima uz kavu. Predmet naših razgovora bio je tih dana p. Stanko Dotur i veselica koju je on priredio. Još to prepričavanje nije ni prestalo, kad nam pater 23. 6. priredi novu radost. Okupila nas je priredba najprije u crkvi, ali mnogo više nas je bilo nego inače. Bilo je tu ljudi iz Frankfurta koji su doveli svoju djecu – mlade umjetnike, ali vidjela sam i lica koja sam susretala, ali ne i pod ovim krovom. Poslije duboko religioznog doživljaja prešli smo u obližnju dvoranu. Mnogi su s hodnika samo promatrali što se u dvorani događa. Program potpuno nov, poručljiv, duhovit, s naglaskom da ne zaboravimo majke Domovine. Pater koji se vješto snalazi na pozornici kao i na oltaru, spretno pove-

Folklor, pjesmu, glumu, dosjetke i raspoloženje neće vjernici u Hofheimu lako zaboraviti

zuje duhovitosti s dijelovima programa koji su nas i nasmijali i dali nam misliti. Mladi glumci neponovljivi, ubiru pljesak za glumu i za folklorne plesove. Frankfurtska „Croatia-ensemble” svira super.

Pljesak primaju i domaćice koje su umijesile i ispekle puno ukusnih kolača koji okrijepiše i domaće i goste. A bilo nas je, kažu, 350, a možda i više. Doista smo dosada bili kao „Dva gluha” iz predstave koju smo gledali.

Sad je proradilo još jedno osjetilo od kojega će cijeli organizam ovoga dijela misije, a to

smo mi, imati vidljivu korist. Zato zahvaljujemo izvođačima, i našima i onima iz Frankfurta, i svima koji su ih tim pravim umjetničkim vještinama naučili. Hvala svima koji su na bilo koji način doprinijeli lijepom ugođaju ovoga nedjeljnog popodneva. Molimo p. Stanka da nas što prije obraduje ovakvim susretom. U ime svih nas iz Hofheima zahvaljujemo izvođačima i patru, uz poruku: **od sada nismo više dva gluha, nego dva kruha.** Jest, dobili smo hranu u riječi, glumi, pjesmi i folkloru, a darovali smo kolače.

Irena Markić

16. susret hrvatskih studenata u tuđini

Hrvatski književni jezik i Siksto V

Srdačnost, spontanost i neiscrpljivo tražanje za novim znanjem i spoznanjem na svakom području, bilo je značajno za 16. susret hrvatskih studenata u tuđini, koji se ovog puta održao od 24. 5. – 27. 5. 1985. u idiličnom gradiću Pappenheimu, usred franačkih Alpi.

Kao i proteklih sastanaka i ovog puta bili su nazočni kvalificirani referenti iz domovine. U veoma kratkim i jasnim, ali znanstvenim predavanjima, prenijeli su nam najnovija saznanja o dotičnim temama.

Jedan od prvih predavača bio je prof. dr. Stjepan Babić, profesor lingvistike na Zagrebačkom sveučilištu i izdavač mnogih knjiga gramatike i pravopisa na hrvatskom jeziku.

Njegova je tema bila: „Hrvatski književni jezik u preporodno doba”. To stručno predavanje obuhvatilo je cjelovitu sliku povijesti hrvatskog književnog jezika.

Drugo predavanje održao je msgr. dr. Ratko Perić, ravnatelj Papinskog hrvatskog zavoda Sv. Jeronima u Rimu.

U svom predavanju „Siksto V. i Hrvati” dr. Perić je pokušao razjasniti kontroverzu ilirskog podrijetla Siksta V-og i njegovih zasluga za narod svojih predaka, Ilira, koji su u 16. i 17. stoljeću obitavali područja Slavonije, Dalmacije i Hercegovine. Njegov najveći doprinos jest crkva Sv. Jeronima u Rimu kao i osnutak jednog gostinca za hrvatske hodočasnike.

Predavanja su bila praćena velikim interesom i živahnom diskusijom, tako da se više puta, zbog nedostatka vremena, nije moglo na sva pitanja odgovoriti.

Zahvaljujući organizatorima: vlč. Branku Šimoviću i Studentskom odboru, omogućena nam je jedna literarna večer s književnikom Milivojem Slavičekom, urednikom nekoliko novina i prevodiocem s poljskog, slovačkog i slovenskog jezika.

Od 1946. god. objavio je on 14 zbirki pjesama. Markantno u njegovim pjesmama je često ponavljanje motiva gradske svakodnevnice i razračunavanje s „normalnim” i „nenormalnim” načinom ponašanja ljudi.

Očito je da je cilj ovih sastanaka njegovanje kulturnog blaga hrvatskog naroda i njegovog jezika.

A budućim akademikarima je na ovim susretima pružena prilika za uspostavljanje kontakata sa svojim kolegama iz drugih krajeva.

Susreti su, kao i svakog puta, završeni pjevanjem „Lijepe naše”. sudionik iz Frankfurta

MÜHLHEIM/FRANKFURT/OFFENBACH

Opet zajedno!

Mi mladi iz ovih triju misija upoznali smo se u autobusu kojim smo išli na Susret mladih Sv. Ocem u Rimu. Odonda gajimo i produbljujemo međusobno poznanstvo i prijateljstvo. Mi iz Frankfurta radosno smo doče-

kali naše vršnjake iz Mühlheima i Offenbacha u našoj misiji 6. lipnja ove godine. Odmah smo našli teme za razgovor, pa je jedna misijska prostorija pretvorena u dvoranu za razgovore, smijeh i obnavljanje uspomena, a u drugoj smo prostoriji, zahvaljujući našima iz Offenbacha, plesali i pjevali uz probne ploče. Jelo i piće nije nedostajalo. Trebalo se samoposlužiti. Vrijeme nam je bilo na-

klono, pa smo zato naše prijatelje povel i na šetnju i upoznali ih s „Mainhattanom”. Imali smo i zajedničku sv. Misu koju je predvodio p. Ignacije i pod kojom smo se pričestili pod obje prilike. Na rastanku smo obećali jedni drugima da ćemo se za vrijeme ljetnih praznika dopisivati, a ponovni susret smo zakazali za početak školske godine. Nek živi ljubav, susreti i prijateljstvo! Vesna Školnik

DARMSTADT

Ima ih i više, čekaju...

Župa, vjerska zajednica koja ima za zaštitnika svetog Leopolda Mandića u Njemačkoj, naime mi u Darmstadtu, nismo toliko poznati. Malo vam se želimo predstaviti ovom fotografijom i gornjim naslovom.

Nakon radosnog sudjelovanja na Biblijskoj olimpijadi od 14. - 16. lipnja, mi smo taj „slet“ mladih u našoj godini produžili i na 17. lipnja. Toga dana poveo nas je naš župnik p. Frano B. na izlet u Holiday Park. Bilo bi doista previše opisivati doživljaje toga dana

nakon gore spomenutih nadnevaka, bogatih i za oko, i za uho, i za srce. Prepuno je dojмова „zbiveno“ u četiri dana, pa smo zaželjeli da to bude podijeljeno makar u četiri mjeseca.

Naš nam je župnik i obećao - ako budemo tako dobri kao u Holiday Parku - da ćemo i do Pariza. I tada ćemo vam pisati, čekajte našu novu fotografiju, i mi čekamo. Oni mladi koji čekaju - a njih je puno više - neka im je sretno čekanje!

E, to vam nismo rekli: u spomenutom parku ima uvijek novih igara. Tako, ako se i deset puta posjeti taj park, osjeća se da je to po prvi put. Nama je zaista ovo bio prvi put, a sada čekamo, i oni čekaju... *Nela Bodrožić*

Mladi iz misije Darmstadt na izletu u Holiday Parku

Zlatni pir Anđe i Mate Dukić

Svršetkom prošle godine, 30. 12. 1984., proslavili su u mjesnoj župnoj crkvi u Trilju svoj zlatni pir **Anđa i Mate Dukić**. Jedanaestero

žive djece i devetnaestero unučadi prisustvovalo je 50. obljetnici vjenčanja svojih roditelja, odnosno djeda i bake. Njihova djeca iz Kanade i iz SR Njemačke našli su se toga dana sa svojim roditeljima da bi uveličali njihovo kršćansko slavlje. Čestitamo!

Javna
zahvala

† Bernardica Šošić

Naša ljubljena i nezaboravna mam i supruga **Bernardica (Nada) Šošić** na poseban je način odabrana od Krista Gospodina da na nedjelju Muke trpi s Njim na križu, da bi je treći dan Uskrsa o. g. pozvao da zamijeni ispunjeni ovozemaljski život s još ljepšim nebeskim. Svima koji su je poznavali ostat će kao trajna uspomena njena vedrina i osmijeh.

Na posljednji počinak u Brelima ispratila su je 52 svećenika, mnoštvo prijatelja i rođaka (preko 1000) i tisuće pismenih izraza sućuti. Sudionici su umjesto cvijeća i vijenaca skupili 35 milijuna starih dinara za Karitasovu djecu.

Zahvaljujemo svima, posebno dr. fra Juri Radiću, voditelju pogrebnog bogoslužja, vlč. Živku Kustiću, uredniku Glasa koncila, o. fra Tomislavu Dukiću, vlč. Anti Dukiću i o. fra Viktoru Nuiću koji su se utješnim riječima oprostili od naše ljubljene mame.

Dugujemo zahvalnost nadbiskupu o. Frani Franiću, biskupu o. Josipu Arneriću i mons. Vladimiru Stankoviću za pismene izraze sućuti. Osobito zahvaljujemo prijateljima svećenicima diljem Evrope za mnogobrojne sv. Mise i molitve.

Ne smijemo zaboraviti dužnu zahvalnost našim dragim prijateljima dr. Bušiću, dr. Joliću, dr. Jordanu Šošiću, ing. Klariću, gosp. Juliju Lovrić-Caparinu, gospođama S. Zelić i J. Šošić, gospođicama Ruži i M. Železnjak, obiteljima Mayer, Rehm i Tritschler koji nisu žalili truda da bi iz Njemačke došli na pogreb u Brela.

Hvala svim prijateljima i znancima koji su došli na Misu zadušnicu u Westerheim kao i mještanima ovoga gradića koji su ispunili župnu crkvu. Posebna zahvala trinaestorici naših franjevac koji su s o. fra Vjenceslavom Glibotićem, predvoditeljem i mjesnim župnikom vlč. Gekleom sudjelovali u koncelebriranoj Misi zadušnici.

Velika hvala svima koji uspomenu na našu dragu majku čuvaju u svom srcu.

Suprug Darko i djeca: Hrvoje, Domagoj, Trpimir, Višeslav, Jelena, Hrvoslava i Mila (baka)

Anđa i Mate Dukić proslavili su svoj zlatni pir u društvu sa svoje jedanaestero djece

Vladekove kamate

Vladek drži svoja dva štapa, škilji u nas pa će pun sumnje: „A kaj nisem bil stoposto vsiguran na delu? Zakaj plačam ferziherung – a sad nič penez! Vse gre kak ona reč 'uzdaj se u se i u svoje kljuse'". „Falšo, sinko!“, skoči fra Jure, „uzdaj se u Boga, samo On je prava sigurnost na svitu, On jedini plaća virno svoje kamate! Bez Boga je svit nesiguran, pa makar se ti stoput novcima osigurao. Al kad si taki baksuz, siti se što je sveti Frano odgovorija Papi, kad ga oni upita, otklen će, nako bida siromašak, s braćom živit: 'Bog se brine za ptice u zraku, odjeva cviće na polju, On će se i za nas fratre pobrinit'. Ajd, Vladek, u crkvu pa se Bogu moli i uzdaj se u Nj!"

Vladek, nedavno unesrećen ali bez prava na odštetu, reče s vrata, malo podmuklo: „Velečasni, ja verujem u Boga, možbit već neg svi vi popi, z nim se povedam kak sad s vami, pa ne trebam advokata ki na meni vbere kamate i debele procen-te!" Pokušam ih smiriti: „Vladek, mirovina za radni udes se dobiva samo ako se radniku dogodi štogod na putu do posla i natrag i u vrijeme posla!" „A, kaj nisem vpali i prebilo noge iza dela na ulice?" „Jesi, ali kako sam veliš, prvo si išao nešto kupiti i tek tad si na putu do stana pokliznuo. To više ne vrijedi kao radna nesreća!"

Kad je Vladek ljut što mu „nećemo" dobiti „unfalrentu", fra Jure digne oči pa se svečano krsti. „In te speravi, Domine, non confundar in aeternum! Kažem ti, šjor Ive, Bog kažnjava baš onog ko se u Nj ne uzda, a pomaže onom čije povirenje ne koleba. Čovik snuje, al Bog određuje! Ovi Međimurac oće sve proračunati! On i s Bogom direkt oće govoriti! Al ufatiću ja njega za one procen-te i kamate, koje ja navodno na njemu ubirem!"

Kao u svemu što čini, Vladek je i prije kasne ženidbe dugo izbirao, računao, koja bi mu žena donijela najviše koristi. Ali kako veli fra Jure „kod preopreznih misli, želje neispunjene". Ni on ni njegova Jalža nisu loši ljudi. Odkad su svaki za sebe došli u Njemačku pa se kasnije uzeli, štedljivi i marljivi su, svaki pfenig šparaju za kućicu u Maloj Subotici kod Čakovca. Al, eto, ona ostala bez djece, što Vladek isto nije mogao „proračunati". Veli fra Jure: „Odkad zna da Jalža neće rodit, glas mu ka' napuklo

zvono!" S vremenom su prestali dolaziti u crkvu, viđa ih se samo o Božiću i Uskrsu ili samo na vanrednim priredbama Centra. Nije nam Vladek valjda oprostio ono s „unfalrentom". Kao stotine naših ljudi, i Vladek se uvijek plaši da mu netko ne „pojede rentu" – kao da je penzija komad kobasice, pa koji pas prvi zagriže, njegova kobasica!

Prilikom posljednje biblijske Olimpijade došli ipak i njih dvoje na priredbu, pa kad ih je opazio, fra Jure ih odmah u pauzi odvede u predvorje na pivo i na čašu razgovora. „A jesi li, sinko, ipak došao čuti rič Božju iz Biblije?", bocka on Vladeka, „al te jutros nisam vidija na Misi!" Jalža se stalno bez razloga smije, a oblači se kao curica, a ne kao žena od 40 godina. Vladek se počne opet izvlačiti kako on privatno čita Bibliju i kako on ne treba „advokata" s kamatama i procentima pred Bogom, al mu Jure presječe riječ: „Daj šuti, sinko! Nema vajde, dobro je čitat Bibliju, pa i kod kuće, ne samo u crkvi. Al znaš bolje neg ja: koliko virskih nakaza i sekti ima na svitu, samo zato što svak oće tumačiti Božju rič po svom čefu! Bog je to dobro zna pa baš zato i ostavlja svoju Crkvu na svitu ka' učiteljicu. Al Crkva triba onda popova, evo učitelja, ne moš dakle ništa brez popova, moj Vladek!"

Dok se oni tako nadmudruju, izlete iz dvorane mladi pjevači, koje je naddušobrižnik doveo iz Sinja, da uveličaju biblijsku priredbu. Sve to zdravo i rumeno, samo se na čednoj odjeći vidi da im roditelji nisu bogataši. Vladek kradom, onako kao uvijek sa strane, škilji prema dečkima, budućim fratrima, a Jalža bez razloga prasne u smijeh: „A jelte, preuzvišeni, a kaj, svi ti dečki vučiju za popa?" „Siguro, lipa Jalžo!", veli fra Jure, „a bilo bi i' i više, al ne moš bez para. Školovanje košta grdne peneze!"

Fra Jure, ne samo vješt u narodnim poslovicama, nego pronicav promatrač svojih bližnjih, vidi odmah da se njih dvoje u srcu žale što nemaju vlastite djece, pa on njima odmah baci „udicu", da zagrizu. „A šta bi vi dvoje rekli da vam poklonim jednog od ti' ditića, nako za sinčeka?" Jalža se smije u sav glas, a Vladek gleda sa strane, računa u sebi pa veli: „A kaj vi, velečasni, delate budalu od Jalže i mene? Kak bi vi meni dali sinčeka?" Fra Jure ih odvede od ljudi u je-

dan miran ugao. „Čuj, Vladek, ti si meni onomad zbog rente i drugog predbacija, da možbit na tebi ubirem nebeske kamate, što li? A što bi ti reka ako ja sad tebi i Jalži nabavim još bolje procen-te i kamate u nebu?" Vladek gleda, računa pa misli da je fra Jure „skrenuo". „A kak bum dobi kamate v nebe, od vas, velečasni?" Fra Jure šeće s njima pod rukom pa će tajnovito: „Ma jok, sinko – od samog dragog Boga, kako ti to uvik direkt želiš s njim trgovat!"

Jednom riječi, on im ponudi, kad su već bez vlastite djece, da preuzmu kao „kumovi" ili skrbnici jednoga od ovih dječaka iz Sinja, da ih novčano podupiru u školovanju i kasnije na studiju, kako se to danas po svijetu svuda prakticira. Vladek opet računa iza tvrdog čela, gleda pa pita: „A kak to bu s mojim kamatama i procentima s neba?"

Dok se narod i sinjska mlađarija vraća u dvoranu na nastavak olimpijade, pokušava im fra Jure objasniti, kako će njihovo „kumče" postati za koju godinu fratar i svećenik pa će njih dvoje imati takoreći „svoje privatnog slugu Božjeg". „A Bog svoje kamate točno plaća, viruj mi, Vladek! On nije ka' zemaljska osiguranja!" Dok se Jalža već ogleda za „najljepšim popičem", Vladek šuti, misli, ali se ne može odlučiti. „Nemoj ti meni danas ništa reći – dođi za koji dan u misiju pa ćemo u miru porazgovoriti!"

Par tjedana kasnije evo njih dvoje, onako u svečanom ruhu kao da idu u svatove, pa se upuste u dugi razgovor s fra Jurem. „Tko ništa ne čini, zlo čini!", uči ih fra Jure kad se još nečkaju. „A tvoje kamate će ti nebo platiti, Vladek, to je ka' amen u očenašu. U Boga se uvik moš uzdat, kako je ono govori sveti Frano Papi: 'Bog se brine za tice i cviće, pa će se i za nas pobrinit!'"

I tako su Jalža i Vladek došli do „sina", k tome još budućeg fratru, u nadi na „nebeske kamate". Ako se netko tome smije, neka misli: dragom Bogu je svejedno, zašto netko čini dobro – glavno je da čini dobro!

Ivo Hladek

Mladi iz Esslingena, pod ravnanjem gđe Mare Lukač, izveli su, na veliku radost publike, u pjesmi i igrokazu poznatu „Teci, Jadro, teci“

Die Jugendlichen aus Esslingen wurden für Ihr dramatisiertes Lied stürmisch begrüßt. „Hrvatska“ heißt auf deutsch Kroatien.

Offenbaški gradonačelnik Pettermann (lijevo) kazao je da je dan Susreta naše mladeži u njegovu gradu za nj uvijek nešto posebna, dok je g. Osypka (desno), direktor frankfurtskog karitasa i CDU-poslanik u Wiesbadenu, zaželio da se ideali mira, pravde i slobode ostvare i na Zapadu i na Istoku.

Offenbacher Bürgermeister Herr Pettermann (links) und Frankfurter Caritasdirektor Herr Osypka (rechts) erleben das kroatische Jugendtreffen in Offenbach immer als etwas Besonderes.

Kroatischer Erzbischof Franić in Offenbach:

„Der Stärkere muß den Schwächeren helfend unterstützen“

Frankfurt / Offenbach, 18. Juni (KNA). Zum Einsatz für die Gleichberechtigung und Einheit aller Völker in einem neuen Europa hat der südkroatische Erzbischof von Split, Dr. Frane Franić, aufgerufen. Anlässlich der kroatischen Bibelolympiade im Rahmen des 14. kroatischen Jugendtreffens vom 14. bis 16. Juni in Frankfurt und Offenbach am Main feierte er zusammen mit deutschen Priestern der Ortsgemeinden einen zweisprachigen Gottesdienst.

In seiner Eröffnungsrede zum kulturellen Nachmittag am vergangenen Sonntag in Offenbach forderte der Erzbischof besonders die einflussreichen Staaten auf, sich auf die Prinzipien des Evangeliums zu besinnen, wonach der Stärkere den Schwächeren helfend unterstützen sollte. Dies träfe auch auf das Problem der Anpassung von Minderheiten zu. Deshalb dürfe die Ausländerintegration kein einseitiger und unfreiwilliger Vorgang sein, sondern müsse ein gerechter Prozeß werden. Ausdrücklich dankte Franić in seiner Rede für die deutsche Gastfreundschaft gegenüber seinen Landsleuten.

Nadbiskup Franić oduševljen biblijskim znanjem mladih čestita svima a posebno predstavnicima pobjedničkih ekipa u kvizu znanja (slijeva na desno): Heleni (Berlin II), Ivanki (Düsseldorf I) i Kristini (Mainz II).

Postvertriebsstück D2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf 1

Erzbischof Franić ehrt die Sieger im biblischen Wettbewerb.

